

Dr. Palágyi Tivadar*

KÜLFÖLDI HÍREK AZ IPARJOGVÉDELEM TERÜLETÉRŐL

Algéria

Algéria kormánya 2015. július 31-én benyújtotta a Szellemi Tulajdon Világszervezetének Genfi Irodájánál a Madridi Egyezmény Jegyzőkönyvéhez való csatlakozás okmányát. Ennek megfelelően a nemzetközi egyezmény Algériára nézve 2015. október 31-én lépett hatályba.

Amerikai Egyesült Államok

A) A Szövetségi Kerületi Fellebbezési Bíróság (Court of Appeals for the Federal Circuit, CAFC) 2015. április 27-én hozott döntést a *Biosig Instruments* (Biosig) v. *Nautilus Inc.* (Nautilus)-ügyben, miután azt újbóli felülvizsgálatra visszakarta a legfelsőbb bíróságtól (Supreme Court). Az az „észszerű bizonyosság” mércéjét használta a határozatlansággal kapcsolatban, de a CAFC az igénypontokat másodszor sem találta határozatlannak.

Az ügy előzménye, hogy a Biosig beperelte a Nautilust az 5 337 753 sz. ('753-as) amerikai szabadalom bitorlásáért. Ez a szabadalom gyakorlati célra szolgáló, szívütemjelző berendezésre vonatkozott. A kerületi bíróság a '753-as szabadalmat érvénytelennek nyilvánította. A CAFC hatálytalanította ezt a döntést korábban alkalmazott próbája alapján, amely szerint egy igénypont csak akkor határozatlan, ha „nem megszerkeszthető” vagy „feloldhatatlanul kétértelmű”.

A határozatlannak minősített igényponti kifejezés egy térbeli viszony volt, amellyel a CAFC a szívverést érzékelő élő és az alapelektród között a felhasználó testén levő távolságot írta le. A legfelsőbb bíróság elutasította a „feloldhatatlanul kétértelmű” próbát, hatálytalanította a döntést, és az ügyet visszautalta a CAFC-nek. Az utóbbi megállapította, hogy a határozatlanság megfelelő próbája az, amikor „az igénypontok a szabadalmat ismertető leírás és az elővizsgálat történetének fényében nem tájékoztatják a szakembert észszerű biztonsággal a találmány oltalmi köréről”.

A CAFC az új mércét alkalmazva arra a következtetésre jutott, hogy a Biosig szabadalmának igénypontjai „észszerű bizonyossággal informálják a szakembert a találmány oltalmi köréről”. A CAFC csupán benső bizonyítékra (vagyis a leírásra, igénypontokra, ábrákra és az elővizsgálat történetére) támaszkodott, újból felülvizsgálva az igénypont oltalmi körének a meghatározását.

* Danubia Szabadalmi és Jogi Iroda Kft.

Annak elemzésekor, hogy az új mérce szerint határozatlan-e a térbeli viszony, a CAFC megjegyezte, hogy a bíróságok az ügyek széles változata területén alkalmaznak észszerű bizonyosságot. Ezután a CAFC a korábbi joggyakorlatot vizsgálta, és a szövegösszefüggés alapján azt látta, hogy a mértékre vonatkozó kifejezések és a funkcionális nyelvezet határozott volt. Ezért arra a következtetésre jutott, hogy a mértékre vonatkozó kifejezések határozottak, amikor a leírás vagy tanította a mérés megfelelő mértékeit, vagy pedig azok a feltalálás időpontja előtt a szakember kötelező tudásához tartoztak. A leírásban található kiviteli alakok is határozottá tették az igénypontokat, ha „tárgyilag határokat tanítottak.” A mértékre vonatkozó kifejezést azonban a CAFC határozatlannak minősítette, ha az „egy személy véleményének a kiszámíthatatlan szeszélyétől” függött.

Bár a '753-as szabadalom nem határozta meg a térbeli viszonyt tényleges paraméterekkel, a CAFC megállapította, hogy az igénypont szövege, a leírás, az ábrák és az elővizsgálat története kellő mértékben meghatározta az élő és a közös elektród közötti távolságot. Ez a belső bizonyíték azt tanította, hogy az élő és a közös elektród közötti távolság nem lehet nagyobb, mint a felhasználó kezének szélessége, és nem lehet olyan kicsi, hogy gyakorlatilag csupán egy pont legyen (vagyis hogy egyesítse a különálló elektródokat).

A fentiek alapján a CAFC megállapította, hogy az igényelt térbeli viszony észszerű bizonyossággal tájékoztatja a szakembereket a találmány oltalmi köréről, összhangban a szabadalmi törvény 112. cikkének 2. bekezdésében foglaltakkal. Így a CAFC a törvényváltozás ellenére ugyanarra a következtetésre jutott, mint amikor a „feloldhatatlanul kétértelmű” mércét alkalmazta a legfelsőbb bíróság általi visszaküldés előtt. Ennek megfelelően a CAFC hatálytalanította a határozatlanság megállapítását, és az ügyet visszaküldte a kerületi bíróságnak.

B) A CAFC 2015 májusában megállapította, hogy egy, az Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegy hivatala (US Patent and Trademark Office, USPTO) által újból engedélyezett (reissued) szabadalom igénypontjai érvénytelenek, tekintettel a szabadalom eredeti igénypontjainak ugyanezen bíróság által elfogadott igénypontoszerkezetére.

A szabadalomtulajdonos azzal érvelt, hogy a szabadalmi igénypontok eredményesen befejezett újbóli engedélyezési folyamata új bizonyítékul szolgált arra, hogy a CAFC által kidolgozott korábbi igénypont-korlátozás szabálytalan volt. A CAFC azonban leszögezte, hogy az újból engedélyezett igénypontokat nem lehet arra felhasználni, hogy a korábban a bíróság által is jóváhagyott eredeti igénypontok oltalmi körét újrafogalmazzák.

C) A *Novartis International* (Novartis) az Élelmiszer- és Gyógyszerügyi Hatóságtól (Food and Drug Administration, FDA) jóváhagyást kapott egy létező gyógyszer bioekvivalensére. A gyógyszer, amely másolata az *Amgen* Neupogen nevű gyógyszerének, növeli a fehérvérsejtek számát bizonyos betegeknél.

Az FDA rövidített úton engedélyezte a Novartis gyógyszert annak az új törvénynek az alapján, amely részét képezi Obama elnök egészségügyi reformcsomagjának, és amely a biológiai termékek árversenyére és innovációjára vonatkozik (Biologics Price Competition

and Innovation Act). Ez a törvény az olyan orvosbiológiai termékek FDA általi gyorsított jóváhagyását teszi lehetővé, amelyek legtöbb tulajdonsága hasonlít egy létező jóváhagyott biológiai termékéhez. A Novartis termékének jóváhagyása gyakorlatilag azt jelenti, hogy az FDA első ízben hagyott ténylegesen jóvá egy bioekvivalens gyógyszert, jóllehet számos ilyen gyógyszer vár még elfogadásra.

Míg ez az új út előreláthatólag évente milliárdokat takarít meg az amerikai egészségügyi rendszernek, számos gyógyszercég és más kritikusok azon a véleményen vannak, hogy gyengíti a szabadalmi oltalmat, és árt a kutatásnak és a fejlesztésnek azzal, hogy lehetővé teszi a versenytársak számára gyógyszereik korábbi piacra vitelét.

D) A CAFC közelmúltban hozott döntése a *David Couture v. Playdom Inc.*-ügyben megállapítja, hogy az USPTO Védjegyfellebbezési Tanácsa (US Trademark Trial and Appeal Board) helyesen ítélkezett, amikor törölt egy védjegylajstromozást, mert a bejelentő nem használta a védjegyet a kereskedelemben a lajstromozási kérelem benyújtásának az időpontjában. Az eldöntendő kérdés az volt, hogy egy szolgáltatás felajánlása annak tényleges nyújtása nélkül elegendő-e az amerikai védjegy törvény szerint a kereskedelmi használat megalapozásához.

A CAFC döntése megerősítette, hogy „egy szolgáltatás jövőbeli elvégzésének hirdetése vagy közhírré tétele” nem elegendő egy védjegy lajstromozásához, és a „szolgáltatások nyújtása a szolgáltatások tényleges elvégzését kívánja”. Ezért a CAFC úgy döntött, hogy a tanács helyesen törölte a védjegyet, mert a fellebbező fél nem nyújtotta ezt a szolgáltatást a bejelentés napján, hanem csupán egy weboldalon hirdette meg „készségét, képességét és hajlandóságát” az említett szolgáltatások elvégzésére.

Ausztria

A kiegészítő oltalmi tanúsítvány (supplementary protection certificate, SPC) kérelmezése kapcsán gyakran érdekes és néha nehéz kérdések merülnek fel. Az alábbi ügyben az Európai Unió Bíróságának (Court of Justice of the European Union, CJEU) előzetes döntése alapján az Osztrák Legfelsőbb Bíróság olyan döntést hozott, amelyben iránymutatást ad az Osztrák Szabadalmi Hivatal számára SPC-k engedélyezésével kapcsolatban.

Az ügy előzménye, hogy egy *Forsgren* nevű félnek, az SPC kérelmezőjének európai szabadalma volt az alábbi címmel: „Protein D – a *Haemophilus influenzae* IgD-kötő proteinje”. A protein D egy Synflorix nevű, a gyermekgyógyászatban felhasznált pneumococcusos vakcinában van jelen. Az Európai Bizottság 2009-ben a 726/2004 sz. európai uniós rendelet alapján forgalmazási engedélyt adott a „Synflorix – pneumococcusos (adszorbeált) polisacharid konjugált vakcinára mint humán felhasználású gyógyászati termékre.”

A forgalmazási engedély I. melléklete megállapította, hogy a Synflorix vakcina tíz pneumococcusos polisacharid szerotípusból áll, amelyek hordozóproteinekkal vannak

konjugálva, és alumínium-foszfáton vannak adszorbeálva. E szerotípusok közül nyolcban a protein D volt a hordozóprotein. A forgalmazási engedélyben megadott gyógyászati indikációk a következők voltak: „Aktív immunizálás kettőtől hatéves csecsemőkben és gyermekekben streptococcus pneumoniae által okozott invazív betegség, tüdőgyulladás és középfülgyulladás ellen.” A forgalmazási engedély I. melléklete azt is megállapította, hogy a vakcina segédanyagai nátrium-klorid és injekcióhoz használt víz.

Az Osztrák Szabadalmi Hivatal műszaki osztálya elutasította az SPC engedélyezésére vonatkozó kérelmet azon az alapon, hogy a protein D csupán segédanyag. A hivatal fellebbezési tanácsa fenntartotta ezt a döntést arra hivatkozva, hogy a protein D nem mint olyan, hanem egyéb hatóanyagokhoz kovalensen kötve van jelen.

Forsgren a Legfelsőbb Szabadalmi és Védjegytanácsához nyújtott be fellebbezést, amelynek alapján ez a következő kérdéseket intézte az Európai Unió Bíróságához.

1. A 469/2009 sz. rendelet 1(b) és 3(a) cikke kizárja-e azt a lehetőséget, hogy egy hatóanyag SPC engedélyezéséhez vezethessen csupán azért, mert a hatóanyag kovalensen kötve van a gyógyászati termék részét képező egyéb alkotórészekhez?

2. A 469/2009 sz. rendelet 3(b) cikke kizárja-e SPC engedélyezését olyan hatóanyagra, amelynek a gyógyászati hatása nem esik a forgalmazási engedély által fedett gyógyászati indikációk körébe?

3. A 469/2009 sz. rendelet 3(b) cikke kizárja-e SPC engedélyezését gyermekgyógyászati vakcina forgalmazási engedélyében egy hatóanyag hordozóproteinjeként említett termékre azon az alapon, hogy a protein mint segédanyag fokozza egy hatóanyag hatásait anélkül, hogy ezek a hatások kimondottan meg lennének említve a forgalmazási engedélyben?

A CJEU megállapította, hogy a 469/2009 sz. rendelet alkalmazásának céljára a „hatóanyag” olyan anyagokra vonatkozik, amelyek saját maguk idéznek elő farmakológiai, immunológiai vagy metabolikus hatást. Minthogy a rendelet nem tesz különbséget annak függvényében, hogy a hatóanyag kovalensen van-e kötve egyéb anyagokhoz, a CJEU azon a véleményen volt, hogy ezen az alapon nem tiltható meg az SPC engedélyezése. Másrésztől egy olyan anyagra, amely önmagában nem mutat gyógyászati hatást, és amelyet azért használnak, hogy a gyógyászati terméket bizonyos gyógyszerészeti alakban kapják meg, nem vonatkozik a „hatóanyag” kifejezés, és ennek következtében nem engedélyezhető rá SPC. Ezért az első kérdésre az a válasz, hogy elvileg a 469/2009 sz. rendelet 1(b) és 3(a) cikke nem zárja ki azt a lehetőséget, hogy egy hatóanyagra SPC-t engedélyezzenek, ahol a hatóanyag kovalensen van kötve a gyógyászati termék részét képező egyéb alkotórészekhez.

A második kérdéssel kapcsolatban a CJEU megjegyezte, hogy egy SPC engedélyezése a 469/2009 sz. rendelet 3. cikkében felsorolt alábbi négy halmazati követelmény kielégítését kívánja meg:

- A bejelentés napján a terméket egy hatályban levő alapszabadalom védi.
- A termék még nem volt tárgya SPC-nek.

- A termék gyógyászati termékként érvényes forgalmazási engedéllyel bír.
- A forgalmazási engedély az első ennek a terméknek mint gyógyászati terméknek a vonatkozásában.

A fentiek következtében nem lehet SPC-t engedélyezni, kivéve, ha egy szabadalmazott termékre mint gyógyászati termékre már adtak forgalmazási engedélyt.

Továbbá a 469/2009 sz. rendelet 4. cikke szerint egy SPC által nyújtott oltalom csupán olyan termék használatára terjed ki, amelyre az SPC lejárta előtt engedélyezett forgalmazási engedély mint gyógyászati termékre vonatkozik. Ebből következik, hogy SPC nem vonatkozhat olyan termék használatára, amelyet a forgalmazási engedély nem mint gyógyászati terméket engedélyezett. Így nem vezethet SPC engedélyezéséhez egy olyan hatóanyag, amelynek a gyógyászati hatásai nem esnek abba a gyógyászati indikációs körbe, amelyre a forgalmazási engedélyt megadták. Minthogy a forgalmazási engedély megadására vonatkozó eljárásban nem szolgáltatott adatokat a protein D haemophilus influenzae-re vonatkozó gyógyászati hatásairól, az alapszabadalom kereskedelmi felhasználását nem lehet ilyen alapon késleltetni. A CJEU ugyanis egy SPC engedélyezését ilyen körülmények között a 469/2009 sz. rendelet elleninek tekinti, mert a rendelkezés arra törekszik, hogy az engedélyezendő első uniós forgalmazási engedély megadásához szükséges időre tekintettel el-lensúlyozzon (legalább részben) egy szabadalmazott találmány kereskedelmi felhasználását késleltető minden törekvést.

Az első kérdéssel kapcsolatban az Európai Bizottság előadta, hogy a CJEU már megválaszolta a kérdést, és megerősítette, hogy egy olyan anyag, amelynek nincs gyógyászati hatása – amilyen például egy segédanyag –, nem tekinthető a 469/2009 sz. rendelet szerinti „terméknek”. A CJEU azonban megjegyezte, hogy az alumínium-foszfátot a Synflorixban adszorpciós célokra adjuvánsként használják, és hogy a nátrium-kloridot és az injekciós célra szolgáló vizet segédanyagként használják. Mindezek ellenére a bíróság meggyőződött arról, hogy a forgalmazási engedély szerint a protein D-t nem segédanyagként vagy adjuvánsként használják. Ezért a CJEU világossá tette, hogy az ítélkező bíróság azt kívánta tudni, hogy gyermekgyógyászati célra egy vakcinában használt pneumococcus poliszacharidhoz konjugált hordozóprotein a 469/2009 sz. rendelet értelmében „terméknek”, vagyis „egy gyógyászati termék hatóanyagának vagy hatóanyagai kombinációjának” tekinthető-e. Ennek következtében a CJEU-nak azt kellett eldöntenie, hogy egy gyógyászati termékben használt hordozóprotein, amelynek önmagában nincs immunogén hatása, de amelyre vonatkozik a forgalmazási engedély, hatóanyagként osztályozható-e, ahol egy kovalens kötés segítségével egy poliszachariddal konjugálva immunogén hatást idéz elő.

A CJEU szerint a 469/2009 sz. rendelet célja, hogy kellő oltalmat nyújtson a gyógyászati kutatás támogatásához. Az SPC által nyújtott oltalom nagymértékben azt célozza, hogy fedezze az új termékek felfedezéséhez vezető kutatást. Ezért a CJEU azon a véleményen van, hogy egy poliszacharid antigénnel kovalens kötéssel konjugált hordozóproteint hatóanyagként lehet osztályozni, feltéve, hogy önmagában farmakológiai, immunológiai vagy

metabolikus hatást fejt ki, amennyiben ez a hatás a forgalmazási engedély által fedett gyógyászati indikációk körébe esik.

A CJEU előzetes döntésének áttekintése után a legfelsőbb bíróság (amely 2014. január 1-jén a Legfelsőbb Szabadalmi és Védjegytanács helyébe lépett) hatálytalanította a fellebbezési tanács döntését, és az ügyet visszautalta az Osztrák Szabadalmi Hivatal műszaki osztályának.

A CJEU előzetes döntése szerint a hivatalnak még meg kell vizsgálnia, hogy a protein D, ha pneumococcusos poliszacharidokkal van konjugálva, önmagában olyan farmakológiai, immunológiai vagy metabolikus hatást fejt-e ki, amely a forgalmazási engedély által fedett gyógyászati indikációk körébe esik. A hivatal műszaki osztályának meg kell továbbá győződnie arról, hogy a protein D gyógyászati hatása a Synflorix forgalmazási engedélyében körvonalazott gyógyászati indikációk körébe esik-e. A forgalmazási engedély szerint a Synflorix csak a benne levő streptococcus pneumoniae szerotípusok (vagyis specifikus pneumococcus) ellen hatékony. Ezért egy protein D-re vonatkozó SPC-t csak akkor lehet engedélyezni, ha a protein D ezekkel a patogén csírákkal kapcsolatban fejt ki farmakológiai, immunológiai vagy metabolikus hatást. Ezt a kérdést nem kell azon az alapon megválaszolni, hogy vajon ezt az alkotórészt hatóanyagának nevezzük-e; elegendő, hogy farmakológiai, immunológiai vagy metabolikus hatása legyen. Minthogy a CJEU válaszát arra a hatásra alapozta, amelyet a protein D a Synflorixon belül fejt ki, a szabadalmi hivatalnak fel kell szólítania a bejelentőt, hogy szolgáltatson bizonyítékot a Synflorixban kovalens kötésben levő protein D farmakológiai, immunológiai vagy metabolikus hatásáról. A hivatal ki fogja értékelni a benyújtott bizonyítékot, és ennek alapján fog dönteni ezekkel a hatásokkal kapcsolatban.

Belső Piaci Harmonizációs Hivatal (BPHH, Office for Harmonization in the Internal Market)

A Sky angol televíziós társaság közel tíz évvel ezelőtt felszólalt a BPHH-nál a SKYPE védjegy lajstromozása ellen, ezért az elutasította a védjegybejelentést. Az ügyben az Európai Unió Törvénysszéke 2012-ben és 2013-ban is fenntartotta a BPHH elutasító döntését.

Ez alapvetően meggátolja a SKYPE védjegy lajstromozását Európában. Egyelőre azonban nem gátolja annak használatát a tulajdonos *Microsoft* által. A Microsoft ugyanis, bár ennek a jogi harcnak a vesztes oldalán áll, optimista maradt: „A döntés nem vonta kétségbe a SKYPE védjegy használatát, csupán annak lajstromozását tiltotta meg. Bízunk abban, hogy nem áll fenn zavar a márkanévek és szolgáltatások között, ezért fellebbezni fogunk. Ez a döntés nem kívánja, hogy bármilyen módon megváltoztassuk termékeveinket” – mondta a Microsoft szabadalmi szakembere.

A Microsoft álláspontja érthető, mert 2011-ben a SKYPE védjegyet nyolc és fél millió USD-ért vették meg.

Brazília

A Brazil Szabadalmi és Védjegyhivatal 2012-ben kezdte el felülvizsgálni szabadalomvizsgálati irányelveit. Ennek az eljárásnak részét képezte, hogy nyilvános meghallgatásokat rendezett az érdekeltekkel, és véleményeket kért a publikált irányelvtervezetekről.

A hivatal terve az volt, hogy öt területen dolgozzanak ki irányelveket: *(i)* szoftverszabadalmak; *(ii)* használati minták; *(iii)* a szabadalmi bejelentések benyújtásának formai követelményei (1. sz. szabadalmi blokk, amely felöleli a címet, az írott leírást, az igénypontok nyelvezetét, a rajzokat és az összefoglalást); *(iv)* biotechnológiai szabadalmak; és *(v)* szabadalmazható tárgy és szabadalmazhatósági követelmények az érdemi vizsgálatnál (2. sz. szabadalmi blokk).

Már hatályba lépett a hivatal 298/2012 sz. határozata a használati mintákról (124/2013 sz. határozat a használatiminta-bejelentések benyújtásával kapcsolatos formai szempontokról; 1. sz. szabadalmi blokk) és a 144/2015 sz. határozat a biotechnológiai találmányokról.

A szoftverszabadalmak vizsgálati irányelveiről nyilvános meghallgatásokat tartottak, de ilyen vonatkozású rendelet még nem született meg.

A hivatal 2015. március 16-án publikálta a hivatalos közlönyben a szabadalmazható tárgyra és az érdemi vizsgálat szabadalmazhatósági követelményeire vonatkozó irányelveket (2. sz. szabadalmazhatósági blokk), és ezzel egy 60 napos ablakot nyitott nyilvános megjegyzésekre és javaslatokra.

A 2. sz. blokk az alábbi fejezetekre tagozódik: *(i)* újdonság; *(ii)* feltalálói tevékenység (nem kézenfekvőség); *(iii)* ipari alkalmazhatóság (hasznosság); *(iv)* a technika állásának és a szakembernek a meghatározása; *(v)* nem szabadalmazható tárgyak; *(vi)* Markush-csoportok; és *(vii)* anyagösszetételek.

A 2002 decemberében született korábbi irányelvek elavultak, és nem voltak alkalmasak a szabadalmazhatósági követelmények világos szabályainak meghatározására és elemzésére. Így például csupán egyetlen oldalon tárgyalták a nem kézenfekvőség követelményeit. Ezeket az új irányelvek tervezete 16 oldalon tárgyalja, és az alábbi alfejezetekre oszlik: *(i)* a szakember meghatározása; *(ii)* két vagy több dokumentum egyesítésének szabályai; *(iii)* másodlagos megfontolások; és *(iv)* a feltalálói tevékenység meghatározásának lépései (a technika állásának meghatározása; a találmány megkülönböztető jellemzőinek és/vagy a találmány által megoldott műszaki feladatnak a meghatározása; továbbá annak a meghatározása, hogy a találmány egy szakember számára kézenfekvő-e vagy sem).

A Brazil Szabadalmi és Védjegyhivatal mostanáig is vizsgált és engedélyezett biotechnológiai találmányokat, Markush-csoportokat és anyagösszetételeket, azonban csak most hozott nyilvánosságra ilyen vonatkozásban irányelvtervezetet. Elővizsgálói belső szabályzatok alapján vizsgálták a szabadalmazhatóságot, de ezeket az irányelveket mostanáig nem hozták nyilvánosságra. Ilyen vonatkozásban az irányelvtervezet pozitív lépést jelent a demokrácia,

a törvényesség és a hivatal működésének átláthatósága irányában. Egyúttal a jogbiztonság lehetőségét nyújtja a szabadalomtulajdonosok és a bejelentők számára.

Az irányelvek világos szabályokat szolgáltatnak egy mostanáig szürkének tekintett területen, és segítenek elkerülni a kormányzati erő önkényes és törvénytelen alkalmazását, így a szabadalmak megtagadását politikai okokból. Ezentúl a hivatal elővizsgálóinak a döntéseiben magasabb fokú előreláthatóság várható, és a szabadalmi bejelentők jobban bízhatnak az elővizsgálat kedvező eredményében, ha követik az irányelveket. A jogi eljárások sikerének valószínűsége is kedvezőbben alakul majd, mert a bírók pontosan tudják ellenőrizni azt, hogy mi történt az adott ügyben, és hogy a hivatal elővizsgálója szabályosan járt-e el. A bírósági döntések kevésbé fognak függeni a bíróság által kijelölt szakértő elemzésétől.

Dánia

A *Novartis AG* (Novartis) kérelmet nyújtott be a Dán Védjegy hivatalnál (DVH) egy Alzheimer-kór kezelésére szolgáló tapasz védjegyként való lajstromozása iránt az 5. áruosztályban. A lajstromozandó védjegy egy vékony transzdermális tapasz, amelynek a közepén egy kör alakú rész 15 kis vonalkával van körülvéve.

Ezt a védjegyet 11 293 362 számmal korábban közösségi védjegyként már lajstromozták, azonban a BPHH Törlési Osztálya a lajstromozást érvénytelennek nyilvánította, mert a védjegy nem rendelkezett semmilyen sajátos vagy önkényes jellemzővel. Ez ellen a döntés ellen a Novartis fellebbezett.

A Dán Védjegy hivatal szintén elutasította a lajstromozási kérelmet, mert úgy találta, hogy a védjegy nem mutat elegendő megkülönböztetőképességet. Ezt a döntést a hivatal Szabadalmi és Védjegy fellebbezési Tanácsa megerősítette, bár a bejelentő közölte, hogy a védjegyet eredetmegjelölésként lajstromoztatta a Benelux államokban, Németországban, Norvégiában és Törökországban.

A Novartis a Tengerészeti és Kereskedelmi Bíróságnál nyújtott be fellebbezést a tanács döntése ellen, azonban ez a bíróság is azon a véleményen volt, hogy a lajstromoztatni kívánt megjelölés nélkülözi a megkülönböztető jelleget. Emellett a bejelentő arra vonatkozó bizonyítékot sem nyújtott be, hogy a védjegy jól ismert lenne a fogyasztók körében. Ezért a lajstromozási kérelmet a Tengerészeti és Kereskedelmi Bíróság is elutasította.

Dél-Korea

A) Az International Management Development Program legújabb közleménye szerint Dél-Korea a nemzeti versenyképesség eredményeinek értékelése alapján a 2014. évi 41. helyről 2015-ben a 27. helyre ugrott a szellemi tulajdon-védelem területén. Ez a besorolás a legjobb a Dél-Korea által valaha elérték közül.

B) Egy elektronikus alkatrészek fejlesztésével foglalkozó vállalat szabadalmi bejelentést nyújtott be a Koreai Szellemitulajdon-védelmi Hivatalnál egy újonnan kifejlesztett áramkörelemre, majd kérte bejelentésének az érdemi vizsgálatát. E kérelem benyújtásától számított hat hónapon belül azonban a vállalat a szabadalmi bejelentés visszavonása mellett döntött, mert úgy ítélte meg a helyzetet, hogy előnyösebb lesz kereskedelmi titokként védeni a szabadalmi bejelentésben ismertetett technológiát.

Míthogy a szabadalmi bejelentést nem vizsgálták, a vállalat arra számított, hogy a bejelentés visszavonása után visszafizetik számára a korábban befizetett vizsgálatkérelmezési díjat. A vállalat azonban olyan választ kapott a hivaltól, hogy az akkori rendszer nem tette lehetővé a díj visszafizetését. Ez annyit jelentett, hogy a díjat szolgáltatás végzése nélkül tartotta meg a hivatal.

A hivatal 2015. júniusban közölte a bejelentővel, hogy a 2015. május 18-án hatályba lépett módosított szabadalmi törvény lehetővé teszi a vizsgálati díj visszafizetését, ha a hivatal még nem kezdte meg a bejelentés érdemi vizsgálatát. Ezért a bejelentő visszakapta a vizsgálati díját.

Egyesült Királyság

Az Egyesült Királyság Legfelsőbb Bírósága elutasította az *Assos v. Asos*-ügyben benyújtott fellebbezést, mert az ügy nem vet fel közérdekű jogi kérdést.

Az ügy előzménye, hogy a svájci ruházat-nagykereskedő Assos az Angol Felsőbíróságnál (English High Court) 2011-ben bitorlási keresetet indított az online kiskereskedő Asos ellen, arra hivatkozva, hogy az bitorolja az ő ASSOS közösségi védjegyét.

Az Assos a nevét 2000-ben vette fel a korábbi AS SEEN ON SCREEN (miként a képernyőn látható) szöveg betűszavaként.

2013-ban Rose bírónő úgy döntött, hogy nem forgott fenn a fogyasztók részéről a két márkanév összetévesztésének a valószínűsége.

A döntés ellen az Assos az Angol Fellebbezési Bírósághoz (English Court of Appeals) fordult, amely 2015 elején fenntartotta Rose bírónő ítéletét annak ellenére, hogy az összetévesztés valószínűségével kapcsolatban más volt a véleménye.

Itt megjegyezzük, hogy az Assos, amelynek 2005 óta van lajstromozott közösségi védjegy, felszólalt az Asos védjegybejelentése ellen, amelyben az ASOS védjegy lajstromozását kérte. Felszólalásában az Assos arra hivatkozott, hogy a lajstromoztatni kívánt védjegy megtevesztően hasonlít az ő védjegyéhez. A BPHH 2010-ben helyt adott az Assos felszólalásának, és elutasította az Asos védjegybejelentését. Ez ellen az Asos két ízben is fellebbezett, de mindkét alkalommal eredménytelenül.

A fellebbezési bíróság döntésében megállapította, hogy az Asos ártott az ASSOS védjegy megkülönböztetőképességének azzal, hogy hasonló nevet használt, és leszögezte, hogy a

vásárlóközönség a két védjegyet összetévesztheti. A fellebbezési bíróság azonban elismerte az Asos jogát saját nevének a használatára, és ezért felmentette a bitorlás vádjá alól.

A döntés ellen az Assos a legfelsőbb bírósághoz nyújtott be fellebbezést, amely azonban azt 2015. július 28-án elutasította. Döntésében megállapítja egyrészt azt, hogy az ügy nem vonatkozik általános érdeklődésre számot tartó jogi kérdésre, másrészt leszögezi, hogy – elmentésben a felperes kérésével – nincs szükség az Európai Unió Bírósága (Court of Justice of the European Union, CJEU) véleményének a kikérésére, mert a bíróság eddigi joggyakorlata már elegendő választ szolgáltat.

Egységes Szabadalmi Bíróság

Portugáliában 2015. augusztus 6-án elnöki határozatot tettek közzé, amely bejelentette, hogy az ország kormánya ratifikálta az Egységes Szabadalmi Bíróságra vonatkozó (Unified Patent Court, UPC) egyezményt. Ennek Portugália a nyolcadik tagja lesz, mihelyt letétbe helyezte a ratifikációs okmányt, így csatlakozva Ausztriához, Belgiumhoz, Dániához, Franciaországhoz, Luxemburghoz, Máltához és Svédországhoz.

Az egyezmény hatálybalépéséhez összesen 13 tagállam, köztük az Egyesült Királyság, Franciaország és Németország ratifikálására van szükség.

Az angol kormány úgy nyilatkozott, hogy 2017 vége előtt népszavazást tartanak az európai uniós tagságról. Az Egyesült Királyság Szellemitulajdon-védelmi Hivatala ennek ellenére nemrég megerősítette, hogy folytatják az UPC-egyezmény brit ratifikálásának az előkészítését, vagyis azt nem függesztik fel a népszavazásig. Így várható, hogy az Egyesült Királyság 2016-ban ratifikálni fogja az egyezményt.

Az Európai Unió Bírósága ebben az évben korábban elutasította Spanyolország kifogásait az egységes európai szabadalmi csomaggal szemben. Ezt követően Olaszország, amely eredetileg csatlakozott Spanyolorzághoz az egységes szabadalmi csomag elleni akcióban, szintén bejelentette szándékát, hogy csatlakozni kíván az egységes szabadalmi csomaghoz és az egységes szabadalmi bírósági rendszerhez.

Olaszország állásfoglalásának megváltoztatása után csak Spanyolország és Horvátország maradt olyan európai uniós tagállam, amely nem csatlakozik sem az egységes európai szabadalmi, sem az egységes szabadalmi bírósági rendszerhez. Horvátország nem volt uniós tagállam, amikor megalkották az Egységes Európai Szabadalomról szóló rendeletet, illetve az Egységes Szabadalmi Bíróságra vonatkozó egyezményt; most azt várható, hogy későbbi időpontban fog csatlakozni. Jelenleg nem várható, hogy Spanyolország változtatni kíván jelenlegi álláspontján. Időközben Lengyelország csatlakozott a rendelethez, de bejelentette, hogy nem szándékszik aláírni az UPC-egyezményt.

Európai Szabadalmi Hivatal

A) Az Európai Szabadalmi Hivatalnál (ESZH) 2014-ben benyújtott szabadalmi bejelentések száma 3,1%-kal, 274 000-re nőtt (2013-ban 266 000 szabadalmi bejelentést nyújtottak be). Az ESZH tagállamai közül Hollandia, Franciaország és az Egyesült Királyság bejelentéseinek a száma jelentős növekedést mutatott, a német és a svéd bejelentések száma nagyjából állandó maradt, míg egyes országok, így Finnország, Svájc és Spanyolország bejelentéseinek a száma csökkent. A Kínából és az Amerikai Egyesült Államokból benyújtott szabadalmi bejelentések száma erősen növekedett, míg a japán bejelentéseké csökkent. 2014-ben az ESZH 64 600 szabadalmat engedélyezett.

Az Európai Szabadalmi Szervezet 38 tagállama által az ESZH-nál 2014-ben benyújtott szabadalmi bejelentések száma az összes benyújtott bejelentés 35%-át tette ki. Az összes bejelentésnek a német bejelentések a 11%-át, a franciák az 5%-át, a svájciak és a hollandok a 3-3%-át, az angol, a svéd és az olasz bejelentések pedig a 2-2%-át képezték.

Miként a korábbi években is, az ESZH-nál 2014-ben benyújtott bejelentések mintegy kétharmada származott nem európai országokból. Ezek közül az Amerikai Egyesült Államok az összes bejelentés 26%-át, Japán a 18%-át, Kína a 9%-át és Dél-Korea a 6%-át nyújtotta be.

2014-ben a növekedés 1,2%-a származott a 38 ESZH-tagállamból. A legnagyobb növekedés, 9,1% Hollandiának, 4,8% az Egyesült Királyságnak, 4% Franciaországnak tulajdonítható. A kevesebb bejelentést benyújtó államok közül Lengyelország 21,5%-kal, Szlovénia 12,6%-kal, Portugália 7,6%-kal, Törökország 6,2%-kal és Ausztria 4,5%-kal növelte bejelentéseinek a számát. Stabil fejlődést mutatott Dánia (plusz 2%), Belgium (plusz 1,8%), Olaszország (plusz 0,5%). Kiszűkült a csökkenést (-0,8%) mutatott a német bejelentések száma; a spanyol bejelentéseké 2,1%-kal, a svájciaké 3,1%-kal és a finneké 9,3%-kal csökkent 2014-ben.

Az Amerikai Egyesült Államokból 2014-ben érkezett bejelentések száma 6,8%-kal nőtt; emellett onnan érkezett a legtöbb bejelentés is.

Az előző évhez képest 18,2%-kal nőtt a kínai bejelentések száma. A dél-koreai bejelentéseké 2,3%-kal nőtt, míg a japán bejelentéseké 4,4%-kal csökkent.

Az európai vállalatok megtartották erős jelenlétüket a tíz legtöbb bejelentést benyújtó vállalat között: a Philips a listán a második helyet, a Siemens a harmadik, a BASF a hatodik, a Robert Bosch a nyolcadik és az Ericsson a kilencedik helyet foglalta el. Az első hely ismét a Samsungé: ez a vállalat 2014-ben 2541 bejelentést nyújtott be. Az ugyancsak dél-koreai LG-é a negyedik, a kínai Huaweié az ötödik, az USA-beli Qualcommé a hetedik és az Intelé a tizedik hely.

Azzal a várakozással ellentétben, hogy az ESZH-nál a legtöbb bejelentést a nagyvállalatok nyújtják be, az elemzések azt mutatják, hogy a bejelentések 30%-a kis- és közepes vállalatoktól származott. Ez aláhúzza az ESZH-nak azt a fontos szerepét, amelyet a kisebb vállalatok szolgáltatójaként töltek be. A bejelentések mintegy 6%-át egyetemek vagy kutatóintézetek nyújtották be.

2014-ben az ESZH-nál benyújtott bejelentések száma a legnagyobb mértékben, 12,1%-kal a biotechnológia területén nőtt. Erős növekedést lehetett észlelni a villamosgépiparban (8%), a számítógép-technológiában (7,8%), valamint a digitális kommunikációban és mérésben (6,6%). Csökkent a bejelentések száma a gyógyszeriparban (-5,4%) és a szerves kémiában (-1,3%).

B) Az ESZH Gazdasági és Tudományos Tanácsadó Testülete (Economic and Scientific Advisory Board, ESAB) 2015 márciusában nyilatkozatot tett közzé a türelmi idő (grace period) Európában való lehetséges bevezetéséről. E nyilatkozat előkészítéseként az ESAB 2014. november 26-án Münchenben munkabizottsági ülést tartott. Itt megtárgyalták azt a gazdasági tanulmányt is, amelyet külső tanácsadók az ESAB megbízása alapján készítettek.

Az ESAB tagjai között nem volt egyetértés a türelmi idő európai bevezetésének kívánatosságával kapcsolatban. Abban azonban egyetértettek, hogy Európa csak akkor vezesse be a türelmi időt, ha az alábbi két fontos feltétel teljesül:

1. a türelmi idő biztonságos legyen és
2. a türelmi időt nemzetközileg harmonizálják a legfontosabb globális szabadalmi rendszerekben.

C) Az alábbiakban azt a kérdést tárgyaljuk, hogy egy ismert orvosi készülék új orvosi felhasználása szabadalmazható-e Európában.

Az Európai Szabadalmi Egyezmény (ESZE) szerint gyógyászati eljárások nem szabadalmazhatók. Ha azonban felfedezik egy ismert gyógyászati termék új alkalmazását, hatékony oltalmat lehet kapni az ESZE 54(5) cikke alapján az alkalmazás által korlátozott termékgigénypont egy különleges alakja által: „Az ismert X gyógyszer az Y betegség kezelésében való felhasználásra”. A múltban az ún. „svájci típusú” igénypontokat használták ugyanerre a célra: „Az ismert X gyógyszer alkalmazása egy gyógyszer előállításában az Y betegség kezelésére”.

A 0773/10 döntésben az ESZH egyik fellebbezési tanácsa azt a kérdést vizsgálta, hogy hasonló megközelítést lehet-e használni egy ismert orvosi eszköz új orvosi alkalmazása vonatkozásában.

Az 1 852 136 sz. vizsgált európai szabadalomnak van egy független igénypontja multiplex mielőma kezelésére szolgáló dialízismembránra. Maga a membrán ismert volt a szakirodalomból, azonban a membrán felhasználása multiplex mielőma kezelésére új volt.

A szabadalomtulajdonos fellebbező fél azzal érvelt, hogy az ESZE 54(5) cikkében az „anyag vagy kompozíció” kifejezést tágan kell értelmezni, hogy az kiterjedjen bármilyen termékre az ESZE 53(c) cikkében említett eljárásban való különleges felhasználásra, és hogy a független igénypont membránját, sajátos jellegénél fogva, az ESZH 54(5) cikke értelmében „anyagnak vagy kompozíciónak” kell tekinteni.

A tanács azonban arra a következtetésre jutott, hogy az ESZE 54(5) cikke szerinti „anyag vagy kompozíció” kifejezés oltalmi köre nem terjed ki minden termék sajátos felhasználására az ESZE 53(c) cikkében említett eljárásban. A tanács, különösen amikor az ESZE

megalkotásának történetét vette figyelembe, azt találta, hogy az „anyag vagy kompozíció” kifejezéssel kapcsolatban nem lehet arra vonatkozó alapot találni, hogy az felőlel bármilyen terméket, mert nem lehetett bizonyítani, hogy az ESZE megalkotóinak ilyen szándéka lett volna. A jogalkotói folyamatban nem lehet találni olyan vitákat, amelyek vegyületektől vagy „anyagoktól”, vagyis gyógyszerektől eltérő orvosi termékek felhasználására vonatkoztak volna.

A tanács ezenkívül azt is megállapította, hogy a különleges membránt az ESZE 54(5) cikke értelmében nem lehet „anyagnak vagy kompozíciónak” tekinteni, mert a membrán nem tartalmaz semmiféle további anyagot vagy kompozíciót, amelyet „hatóanyagnak” lehetne tekinteni.

A fentiek alapján a tanács azt állapította meg, hogy a szóban forgó független igénypont a technika állásához képest nélkülözi az újdonságot.

Ez azt jelenti, hogy azok az orvosi találmánytípusok, amelyeket oltalmazni lehet alkalmazásra korlátozott termékigénypontokkal, korlátozottak, és nehéz oltalmat kapni ismert orvosi eszközök új alkalmazására. Ha azonban az eszköz úgy van módosítva, hogy az új alkalmazásban hasznosabb, a helyzet alapvetően eltérő, mert ekkor a módosított eszköz már újnak minősül, és így szabadalmazható is lehet.

D) Az ESZH 3.3.07 sz. fellebbezési tanácsának *T 1882/12* döntése olyan kérdésben foglalt állást világos és észszerű módon, amely számos éven keresztül okozott gondot a gyakorló szabadalmi szakembereknek. Az Európai Szabadalmi Egyezmény 162. szabálya (a tizenötöt meghaladó igénypontok után külön díjat kell fizetni) a díjakra vonatkozó szabályokkal együtt határozottan elbátortalanítja a bejelentőket tizenötönél több igénypont benyújtásától. Ezért néhány bejelentő megpróbálta ezeknek a szabályoknak a külön igénypontdíjakkal kapcsolatos következményeit azzal megkerülni, hogy az igénypontokat piramisszerűen építette fel. Így tett a *Henkel* is, a most vizsgált bejelentés benyújtója. A Henkel bejelentésének a fellebbezési tanács által vizsgált második igénypontja az alábbi módon volt megszövegezve:

„2. Az 1. igénypont szerinti száj- és fogápoló és -tisztító anyag, azzal jellemezve, hogy 12-60 súly%, előnyösen 15-50 súly%, még előnyösebben 17-40 súly% és különösen előnyösen 20-35 súly% szorbitot és/vagy glicerint és/vagy 1,2-propilénlikolt tartalmaz.”

A tanácsnak azt a kérdést kellett eldöntenie, hogy az ilyen piramisszerű igénypont kielégíti-e az ESZE valamennyi követelményét. Az elővizsgálati osztály ezt tagadta, azzal érvelve, hogy az ilyen felépítésű igénypontok az ESZE 43(3) és 43(4) szabályába, valamint 84. cikkébe ütköznek; ezért a bejelentést elutasította. A Henkel a fellebbezési tanácshoz fellebbezett.

Az helyt adott a fellebbezésnek, és megállapította, hogy sem az ESZE 43(3) vagy 43(4) szabálya, sem 84. cikke nem gátolja az ilyen igénypontok engedélyezését. Az előbbi két szabály lényege a következő.

43(3) Egy találmány lényeges jellemzőit megadó bármelyik igénypont után következhet a találmány konkrét jellemzőire vonatkozó egy vagy több igénypont.

43(4) Bármely másik igénypont (függő igénypont) összes jellemzőjét magában foglaló bármelyik igénypontnak tartalmaznia kell hivatkozást a másik igénypontra, és ezt követően meg kell adnia a további jellemzőket. Megengedett az olyan függő igénypont is, amely közvetlenül utal egy másik függő igénypontra. Az egyetlen korábbi igénypontra vagy több korábbi igénypontra utaló összes függő igénypontot a legmegfelelőbb módon kell csoportosítani.

A fellebbezési tanács azon a nézeten volt, hogy ezekben a szabályokban semmi sem tiltja a tetszőleges (optional) jellemzőket. Az egyetlen lehetséges gondot az okozhatja, hogy az igénypont ütközik az ESZE 84. cikkével, amely világosságot és tömörséget ír elő. Ennyit megenged a vizsgálati irányelvek F-III, 4.9 pontja is:

4.9 Tetszőleges jellemzők

„Gondosan ügyelni kell arra, hogy az 'előnyösen', 'például', 'miként' vagy 'konkrétabban' jellegű kifejezések ne okozzanak kétértelműséget. Az ilyen kifejezések nem korlátozzák az igénypontok oltalmi körét, vagyis az ilyen kifejezést követő jellemzőt teljesen tetszőlegesnek kell tekinteni.”

A tanács azonban ebből az irányelvből arra következtetett, hogy nincs olyan szabály, amely szerint az ilyen igénypontok általában nem engedélyezhetők. Ha a világosság követelménye ki van elégítve, azok kifogástalanok. Emellett a jelen ügyben nem látott a világossággal kapcsolatos problémát. Elismerte, hogy az előnyös koncentrációtartományokat különálló függő igénypontokban is meg lehetett volna fogalmazni; azonban az ügy bejelentője által választott változat nem okozhat konkrét kétségeket a függő igénypontok számával kapcsolatban.

A tanács elutasította az elővizsgálati osztálynak azt az érvét is, hogy az így megszüvegezett igénypontok nem tömörök, mert felesleges, nem korlátozó jellemzőket tartalmaznak. A fellebbezési tanács azzal érvelt, hogy a bejelentő szemszögéből az ilyen tetszőleges előnyös jellemzők azt a célt szolgálják, hogy tartalék helyzeteket biztosítsanak a további eljárásban vagy a későbbi felszólalási eljárásban. Elképzelhetőnek tartotta, hogy lehetnek olyan esetek, amikor a tekervényes piramisszerű igénypontok kevésbé világosak és érthetőek lehetnek, mint több függő igénypont, amelyek elkerülik a tetszőleges jellemzőket. Azonban azon a nézeten volt, hogy az adott esetben a tetszőleges előnyös jellemzők ésszerűen voltak alkalmazva, nem befolyásolták az igénypontok érthetőségét, és ezeknek a jellemzőknek a jelenléte nem növelte túlzottan az igénypontok elemzéséhez szükséges erőfeszítést.

A fenti döntés remélhetőleg véget fog vetni annak, az ESZH egyes elővizsgálói által kedvelt gyakorlatnak, hogy elutasítanak minden olyan igénypontot, amely előnyös vagy tetszőleges jellemzőket tartalmaz arra hivatkozva, hogy az ilyen igénypontok sértik az ESZE alaki követelményeit. Miként a 3.3.07-es fellebbezési tanács megállapította, semmi nincs az ESZE cikkeiben vagy szabályaiban, ami *a priori* útjában állna az ilyen igénypontoknak. Ez persze nem zárja ki azt, hogy esetről esetre kifogásolni lehessen egy igénypont világos szövegezésének a hiányát.

Az Európai Unió Bírósága

Az Európai Unió Bírósága 2015. május 7-i döntésében mindenben megerősítette az Európai Unió Törvényszéke (General Court of the European Union, GC) döntését, amely megállapította, hogy egy olyan védjegy, amely egy átlátszó hengeres palack háromdimenziós alakjára vonatkozik, és amelynek azonos átmérőjű, nem átlátszó fedele van, nem bír megkülönböztető jelleggel.

A GC megállapította, hogy a megalapozott joggyakorlat szerint csak az olyan védjegy bír megkülönböztetőképeséggel, amely jelentősen eltér a terület normájától vagy szokásaitól, és ezáltal eleget tesz annak a lényeges funkciónak, hogy jelzi a termék eredetét. Ezt a megkülönböztető jelleget először a lajstromozni kért áruk és szolgáltatások vonatkozásában, másodsor az érintett közönség észlelésére vonatkozóan kell megállapítani.

A GC azt is megállapította, hogy háromdimenziós védjegyek megkülönböztető jellegének megállapításához a követelmények nem térnek el azoktól, amelyeket más kategóriájú védjegyek esetében támasztanak. Ezeknek a követelményeknek az alkalmazása céljából azonban az átlagos fogyasztó észlelése nem szükségszerűen azonos annak a ténynek tulajdoníthatóan, hogy a fogyasztók számára nehezebb lehet megkülönböztető jelleget megállapítani háromdimenziós védjegyek vonatkozásában, mint egy szóvédjegy vagy egy ábrás védjegy esetén.

Ilyen körülmények között minél jobban emlékeztet a lajstromoztatni kívánt alak a kérdéses termékhez, annál nagyobb a valószínűsége annak, hogy az alak nélküli a megkülönböztetőképeséget.

A GC döntése szerint a fentiekből következik, hogy amikor egy háromdimenziós védjegyet a termék alakja képez, az a pusztán tény, hogy az alak „változata” az ilyen típusú termék szokásos alakjának, nem elegendő annak megállapításához, hogy a védjegy megkülönböztetőképeséggel rendelkezik. Mindig meg kell határozni, hogy egy ilyen védjegy lehetővé teszi-e a termék átlagos fogyasztója számára, aki észszerűen jól informált és észszerűen jó megfigyelő, hogy a vonatkozó terméket megkülönböztesse egyéb vállalatok termékeitől.

A CJEU, megerősítve a GC döntését, azzal is érvelt, hogy a vitatott védjegy a vonatkozó közönség véleménye szerint nem képes megkülönböztetni a védjegy által védett árukat az eltérő kereskedelmi eredetű egyéb áruktól. Emellett a CJEU arra a következtetésre jutott, hogy az a mód, ahogyan a védjegy komponensei kombinálva vannak, szintén nem alkalmas megkülönböztető jelleg kölcsönzésére.

Az Európai Unió Törvényszéke

A) A német *Creativ Ent. GmbH* 2007-ben a BPHH-nál lajstromoztatta a BE HAPPY védjegyet a 16., a 21., a 28. és a 30. áruosztályban. Ugyanez a bejelentő 2010-ben külön eljárásban

lajstromoztatta ugyanezt a védjegyet a 9., a 11. és a 18. áruosztályban is. Mindkét védjegyet felszólalás nélkül lajstromozták.

2012. februárban egy német versenytárs kérte mindkét védjegy törlését azon az alapon, hogy a védjegyek nem rendelkeznek megkülönböztetőképeséssel. A BPHH törlési osztálya helyt adott a keresetnek, és ezt a döntést megerősítette a BPHH fellebbezési tanácsa is.

A védjegytulajdonos az Európai Unió Törvényszékéhez fordult, amely 2015. április 30-án hozott döntést. Ebben megállapítja, hogy a BE HAPPY védjegy tárgyilagos üzenetet fejez ki, arra szólítva fel a védjegy olvasóját, hogy legyen boldog. Az üzenet nem közvetlen utalás a megtámadott védjegyek által védett áruk minőségére vagy természetére. Ennek ellenére a GC szerint a BE HAPPY védjegyet a közönség olyan kifejezésként fogná fel, amely elősegíti az áruk vagy szolgáltatások eladását. Ezért a GC egyetértett a fellebbezési tanáccsal abban, hogy a védjegy nem rendelkezik megkülönböztetőképeséssel „reklámozó és dicséző természete” miatt.

A védjegytulajdonos kifejtette a GC-nek, hogy a lajstromozás törlésére vonatkozó döntés csupán annak az eredménye, hogy a BPHH újabban a szlogeneket nem tekinti lajstromozhatónak, de a GC elutasította ezt az érvet is.

Itt érdemes megemlíteni, hogy e döntéssel azonos hónapban a BPHH elfogadott és publikált egy másik, szintén a BE HAPPY védjegyre vonatkozó lajstromozási kérelmet a 10. áruosztályban.

B) A jól ismert japán *Global* késgyártó vállalat a BPHH-nál kérelmet nyújtott be késeinek fogóján egy szaggatott vonal 3D védjegyként való lajstromozása iránt. A kérelmet a BPHH és annak fellebbezési tanácsa is elutasította. Ezután a Global a GC-nél nyújtott be fellebbezést.

A GC megállapította, hogy a kés nyelének nincs világos díszítő jellege, és a védeni kívánt védjegy lajstromozása helytelenül gátolja a versenytársakat, hogy másféle termékalkokat vihessenek piacra. A szaggatott vonal alapvetően csúszásmentesen gátolja, hogy a borotvaéles kés kicsússzék a használó kezéből. Ez olyan megoldás, amely műszaki eredmény eléréséhez szükséges, ezért nem lajstromozható védjegyként. Ennek következtében a GC elutasította a fellebbezést.

Globális innovációs index

2015 szeptemberében a Szellemi Tulajdon Világszervezete (WIPO), a Cornell Egyetem (Cornell University) és az Institut Européen d'Administration des Affaires (INSEAD) nyolcadik alkalommal hozta nyilvánosságra a 2015. évi globális innovációs indexet (Global Innovation Index 2015), amely 141 ország innovációs teljesítményét ismerteti és rangsorolja 79 mutató alapján. A 141 figyelembe vett ország a világ népességének 95,1%-át és a globális GDP 98,6%-át képviseli.

A kiadvány szerint a figyelembe vett országok innovációs rangsorát Svájc vezeti. Ezt az országot az Egyesült Királyság, Svédország, Hollandia, az Amerikai Egyesült Államok, Finnország és Szingapúr követi. A rangsorban Hongkong a 11., Németország a 12., Dél-Korea a 14., Ausztrália a 17. és Kína a 29. Magyarország megtartotta tavalyi 35. helyezését.

Az elmúlt évben a legdinamikusabban Kína, Malajzia, Vietnam, India, Jordánia, Kenya és Uganda fejlődött.

India

A) 2015. június 24-én India Ipari Minisztériuma és az Indiai Szabadalmi Hivatal, valamint a Japán Szabadalmi Hivatal és a Japán Gazdasági, Kereskedelmi és Ipari Minisztérium egyezményt írt alá a szellemi tulajdon-védelem területén végzett kétoldalú együttműködésről. Ehhez kölcsönösen tájékoztatást nyújtanak a szellemi tulajdon-védelem rendszeréről és gyakorlatáról, és fejlesztik az infrastruktúráját. Az egyezményt négyévenként fogják megújítani.

Egy indiai szakember szerint az egyezmény révén a japán vállalatok számára lehetőség nyílik arra, hogy erősebb oltalmat nyerjenek Indiában a szellemi tulajdon-védelem területén.

Egy japán szakember arra mutatott rá, hogy a Japán Szabadalmi Hivatal egyike a világ legfejlettebb szabadalmi hivatalainak, és így a szabadalmi elővizsgálat területén végzett együttműködés révén az Indiai Szabadalmi Hivatal bizonyára hasznos segítséget kap majd a szabadalmi elővizsgálat gyorsításához.

B) Az Indiai Szabadalmi Hivatal 2015. augusztus 12-én elutasította a *Lee Pharma Ltd.* (LPL) indiai gyógyszer vállalat kényszerengedély-kérelmét, amelyet a II. típusú diabetes mellitus kezelésére használt, szabadalmazott Saxagliptin gyógyszerrel kapcsolatban nyújtott be. A Saxagliptinre vonatkozó eredeti szabadalmat 2007. április 30-án 206 543 számmal engedélyezte a hivatal a *Bristol Myers Squibb* (BMS) számára. A BMS a szabadalmi jogokat átruházta az *AstraZeneca AB*-re (AstraZeneca), amely így felelős a gyógyszer eladásáért és forgalmazásáért Indiában.

Az LPL az 1970. évi indiai szabadalmi törvény 84(1) cikkére hivatkozva a következő okok alapján kérte a kényszerengedélyt:

- a) A köz észszerű kívánalmak a szabadalmazott találmánnyal kapcsolatban nem nyertek kielégítést, vagy
- b) a szabadalmazott találmány a köz számára nem férhető hozzá észszerű áron, vagy
- c) a szabadalmazott találmányt nem vették India területén gyakorlatba.

Az LPL fő állításai a következők voltak:

1. A gyógyszert nem gyártják Indiában, jóllehet a szabadalom engedélyezése óta nyolc év telt el, és a szállított gyógyszer teljes mennyiségét a BMS és az AstraZeneca Írországból és az Egyesült Államokból importálja.

2. A gyógyszer az AstraZeneca tablettánként 41–45 indiai rúpiáért árusítja, jöllehet az importált tabletták költsége kevesebb 0,80 rúpiánál.

3. Az importált mennyiség nem elégíti ki az indiai piac szükségleteit.

Az Indiai Szabadalmi Hivatal vezetője azonban az alábbiakat állapította meg:

1. A Saxagliptin helyetteseinek, nevezetesen a Linagliptinnek, Sitagliptinnek és Vildagliptinnek a jelenlétében és arra vonatkozó minden adat hiányában, hogy mekkora ezeknek a helyettesítőknek a mennyisége, nem lehetett következtetésre jutni azzal kapcsolatban, hogy mekkora a Saxagliptin-igény Indiában. Ezért a bejelentő nem tette lehetővé az ügy megítélését a szabadalmi törvény 84(1)(a) cikke szempontjából.

2. A kérelmező által javasolt 27–31.50 indiai rúpia tablettánkénti eladási ár sokszorosa az általa megadott importártnak, vagyis a tablettánként 0,8–0,92 rúpiának. Ezért a kérelmező nem bizonyította, hogy a gyógyszert a köz számára észszerű áron tudná szolgáltatni, amit előír a szabadalmi törvény 84(1)(b) cikke.

3. Az Indiában való gyártás nem minden esetben szükséges előfeltétele az indiai gyakorlatbavétel megállapításának. Minthogy a kérelmező nem szolgáltatott semmiféle tájékoztatást a szabadalomtulajdonos gyártási képességeiről, nem bizonyította, hogy a szabadalmazott találmányt nem vették gyakorlatba Indiában.

A fentiek alapján az Indiai Szabadalmi Hivatal mindhárom ok szempontjából elutasította a kényszerengedély-kérelmet, mert az LPL nem volt képes megalapozott kérelmet benyújtani.

Az LPL 2015. szeptember 12-ig egy hónap határidőt kapott arra, hogy a szabadalmi törvény 97(1) cikke alapján szóbeli meghallgatást kérjen. E határidő elmulasztása esetén a jelen határozat jogerőre emelkedett.

C) 2015. augusztus 20-án a Delhi Felsőbíróság (Delhi High Court, DHC) döntést hozott a *Louis Vuitton Malletier v. Manoj Khurana & Ors* védjegybitorlási ügyben. A DHC elismerte azt a tényt, hogy a felperes Vuitton a LOUIS VUITTON vitatott védjegy tulajdonosa, és azt is elismerte, hogy a védjegy a jól ismert védjegyek kategóriájába tartozik. A DHC tartósan eltiltotta az alperest a vitatott védjegy használatától, és 50 000 indiai rúpia költségtérítésre is kötelezte.

Az ügy 2013 áprilisában kezdődött, amikor a felperes tudomására jutott, hogy az alperesek bitorló árukat árusítanak a felperes logójával, ezáltal bitorolva a felperes védjegyjogait, ezért bitorlási keresetet indított. A DHC megállapította, hogy a LOUIS VUITTON védjegy a cégalapító Louis Vuitton nevéből származott 1854-ben, amikor megnyitották az első Louis Vuitton üzletet. A bíróság azt is megjegyezte, hogy a felperes védjegyeit lajstromozták Indiában.

Az alperes azzal védekezett, hogy a bitorló áruk ténylegesen a felperes tulajdonát képezték, és így valódi termékeket árusított. A DHC azonban nem fogadta el ezt a védekezést, és a védjegybitorlás megállapításával megerősítette, hogy a tévhitre való hivatkozás nem fogadható el védekezésésként védjegybitorlás esetén.

Izrael

Az Izraeli Védjegy hivatal 2012. február 29-én a *Rado Import and Marketing LTD* (RIM) számára a 25. áruosztályban ruházati cikkekre, lábbelikre és fejtámlákra lajstromozta a RADO védjegyet, ami ellen felszólalt a svájci *Rado Uhren AG* (Rado), azt állítva, hogy a RADO szóvédjegy a 25. áruosztályban is kizárólag velük társítható.

A Rado arra hivatkozott, hogy védjegye világhírnévnek örvend. Emellett vállalata nemrég árusítani kezdett RADO márkanévvel ruházati cikkeket mind Izraelben, mind külföldön.

A Radónak az alábbi ábrás védjegye, továbbá a következő öt védjegye van lajstromozva Izraelben a 14. áruosztályban: RADO, RADO DIASTAR, RADO FLORENCE, RADO D STAR és RADO JUBILE.

A Rado arra is hivatkozott, hogy a RADO védjegyet évtizedek óta folyamatosan használja, és kiváló minőségű óráival kapcsolatban mind Izraelben, mind külföldön kizárólagos hírnévre tett szert.

Állítása szerint a RIM szándékosan utánozta védjegyét, hogy hasznot húzzon annak hírnevéből, és védjegyének RIM általi használata megtevesztette a vásárlóközönséget, különösen a védjegyek tényleges hasonlósága folytán, mert a védjegyek nemcsak hasonlóan, hanem hasonló hangzásúak is.

A Rado arra is hivatkozott, hogy védjegyét nem csupán órákkal, hanem ruházati cikkekkel kapcsolatban is használja, és több országban ruházati cikkekre is lajstromoztatta. Ennek bizonyítékeként benyújtott számos újságkivágást, izraeli és külföldi katalógusokat, valamint általa szponzorált sportesemények filmfelvételeit.

A Rado szerint újabban olyan irányzat észlelhető, hogy együtt árusítanak órákat és cipőket közös védjeggyel, és bizonyította, hogy a Louis Vuitton, a Prada, a Boss és a Dior együtt ad el cipőket és órákat.

A RIM vállalatot 1994-ben alapították Izraelben. E vállalat azt állította, hogy több száz ezer sékelt költött hirdetésre, és sok cipőt adott el RADO márkajelzéssel üzletek százaiban, ideértve Izrael vezető áruházait, így a HaMashbir l'Zarchant, a Marco Shoes-t és egyéb kereskedőházakat.

A RIM méltánytalannak nevezte a Radónak azt a törekvését, hogy jogot szerezzen a RADO védjegy használatára mintegy 20 évvel azt követően, hogy ők ezt a megjelölést használják cipőkkel kapcsolatban, és a cipőkereskedelemben Izraelben gondosan kiépítették hírnevüket.

A RIM állítása szerint a RADO nevet „Radu”-ként kell ejteni, ami arabul „kívánatot” jelent. Az Izraeli Védjegyhivatal igazgatójára mélyebb benyomást gyakorolt az a tény, hogy a RIM húsz éve használja a RADO védjegyet, és ebből tíz éve a Rado tudomásával. Mindebből az igazgató azt a következtetést vonta le, hogy a valóságban nem áll fenn az összetévesztés valószínűsége, mert az áruk eltérő osztályokba tartoznak.

Az izraeli szabadalmi törvény 11(14) cikke a jól ismert védjegyekre vonatkozik, és leszögezi, hogy az olyan védjegy, amely azonos vagy hasonló egy jól ismert védjegyhez, még eltérő áruosztályok esetén sem lajstromozható, ha a védjegy kapcsolatra utal az áruk között, és a jól ismert védjegyet a lajstromozás valószínűleg károsítaná.

Annak eldöntésekor, hogy egy védjegy Izraelben jól ismertnek tekinthető-e, figyelembe kell venni a vonatkozó vásárlóközönséget, valamint azt, hogy az ismertség a piaci értékesítésnek a következménye-e. Az ismertségnek helyinek kell lennie. Az ismertséget befolyásoló tényezők a használat mértéke és időtartama, a publikáció, a lajstromozás és annak érvényesítése, a használat típusa, valamint harmadik felek védjegyeihez való hasonlóság. Ilyen vonatkozásban jobbnak lehet tekinteni a megszerzett megkülönböztetőképességet, a benne rejlő (inherens) ilyen képességet, az áruk és szolgáltatások típusát, az értékesítési csatornákat és azt, hogy a védjegy milyen mértékben jelzi az áruk minőségét.

Mindkét fél elismerte, hogy a Rado uralkodó szereplő az órapiacon mind Izraelben, mind külföldön. Ez a szó nem csupán órákon jelenik meg, hanem kalapokon, ingeken és karpereceken is, amelyek lényegileg az órák hirdetésének eszközeiként tekinthetők.

Izraelben a RADO órák számos üzletben szerezhetők be, és 2011–2012-ben az ilyen órák eladásából származó bevétel 11, illetve 13 millió sékel volt. 2012-ben a RADO órák hirdetésére a médiumokban 2 millió sékelt költöttek nagy hirdetőtáblákon, valamint a héber, orosz és arab nyelvű sajtóban. A RADO órák izraeli hírnevét növelte a külföldi hirdetés is, így például Amerikában a legjobb teniszezők versenyének a szponzorálása 2011-ben és a Kreml Kupáé 2012-ben. Mindebből az a következtetés vonható le, hogy a RADO védjegy jól ismert az órát használó népességben.

Minthogy a Rado felszólalását a védjegy törvény 11(5), 11(6), 11(9) és 11(14) cikkére alapozta, a védjegy hivatal igazgatója ezeket a cikkeket vizsgálta, különös súlyt helyezve a 11(9) cikkre, amely a lajstromoztatni kívánt és a lajstromozott védjegy összetévesztésével foglalkozik. A vizsgált esetben a védjegyek hasonló hangzásúak és azonos megjelenésűek. Mind a 14., mind a 25. áruosztály igen tág, azonban az órák és a cipők eltérő típusúak. Bár azonos folyóiratokban hirdethetők, eltérő üzletekben árusítják őket. A Rado a védjegyet külföldön a 25. áruosztályban is lajstromoztatta cipőkre, az izraeli lajstromozás azonban csak a 14. áruosztályra, vagyis csak órákra vonatkozik.

Az Izraeli Védjegy hivatal igazgatójának döntése szerint a felszólaló nem bizonyította, hogy a RADO márkájú cipők eladása kárt okozott volna számára, és arra is utalt, hogy tíz éven keresztül együtt éltek a RADO cipőkkel. Szerinte a vásárlóközönség nem feltételez kapcsolatot a RIM és a Rado között.

Az igazgató a felszólaló által hivatkozott, még nem említett többi cikk vonatkozásában sem talált a felszólalást kellően megalapozó indokot. Ezért a felszólalást elutasította, elrendelte a RIM számára a RADO védjegy lajstromozását. Egyúttal a felszólalót 5000 sékel jogi költség és 20 000 sékel ügyvédi költség megfizetésére kötelezte.

Japán

A) A Szellemitulajdon-védelmi Felsőbíróság 2014. augusztus 7-i ítélete abban a kérdésben döntött, hogy egy vegyület optikai izomerjére vonatkozó találmányt feltalálói tevékenységen alapulónak lehet-e tekinteni, ha e vegyületnek a racém alakja már nyilvánosan ismert.

Döntése a következő megállapításokat tartalmazza.

Azt a kérdést, hogy feltalálói tevékenységet lehet-e találni egy optikai izomerben azon az alapon, hogy ennek az optikai izomernek a farmakológiai hatékonysága figyelemre méltóbb, mint a nyilvánosan ismert racém alaké, ha az említett optikai izomer összetételét könnyen meg lehet állapítani, úgy lehet meghatározni, hogy vizsgálni kell, hogy az említett optikai izomer farmakológiai hatékonysága elér-e egy olyan szintet, amelyet egy szakember nem várhatott volna.

Ilyen vizsgálatok alapján a felsőbíróság megállapította, hogy nem bizonyították a figyelemre méltó hatás ilyen szintjét. Ezért a kérdéses találmány nem elégti ki a feltalálói tevékenység követelményét.

B) A vita tárgyát képező találmány hatóanyagként zoledronsavat vagy annak gyógyászatilag elfogadható sóját tartalmazó kezelőanyagra vonatkozik, ahol négy mg zoledronsavat intravénásan adagolnak ilyen kezelést igénylő páciensnek 15 percen keresztül.

A Japán Szabadalmi Hivatal feltalálói tevékenység hiányára hivatkozva elutasította a bejelentést. A bejelentő fellebbezése után a fellebbezési tanács a hivatal véleményével egyetértve szintén elutasító döntést hozott.

A tanács elutasító döntése a feltalálói tevékenység hiányát főleg az 1. sz. dokumentumra alapozta, amely a zoledronsav II. fázisú klinikai vizsgálatát ismerteti, tekintettel a 2. sz. dokumentumra, amely a zoledronsav I. fázisú klinikai vizsgálatát ismerteti, és a 3. sz. dokumentumra, amely a biszfoszfonát különböző fajtáit írja le.

A tanács döntése megállapította, hogy az 1. sz. dokumentum olyan gyógyszert ismert, amely hatóanyagként zoledronsavat tartalmaz, és amelyre az jellemző, hogy 4 mg zoledronsavat adagolnak intravénás cseppinfúzióban oszteolitikus betegségben, így mellrákban vagy többszörös mielómában szenvedő páciensnek 5 perc alatt. A döntés szerint az igényelt találmány az újdonságrontóként megnevezett találmánytól csupán az adagolás időtartamában különbözik: ez az időtartam az igényelt találmány esetében 15 perc, míg a megnevezett találmány esetében 5 perc.

A tanács megállapította, hogy a 3. sz. dokumentum szerint a biszfoszfonát gyors adagolása által okozott vesekárosodás meggátolható, ha a biszfoszfonátot nagy mennyiségű folya-

dékkal lassan adagolják intravénás cseppinfúzióban. A 2. sz. dokumentum azt írja le, hogy a vérszérum kalciumszintjét hatásosan csökkentették zoledronsav intravénás cseppinfúzióval történő 20 perces adagolásával. A tanács ezekből az ismert adatokból arra a következtetésre jutott, hogy a zoledronsav 5 percig tartó adagolását könnyen helyettesíteni lehetett volna 15 percig tartó adagolással, feltételezve, hogy az I. fázisú és a II. fázisú klinikai kísérletekben nem tapasztalt káros hatások, amelyek a 3. dokumentumban ismertetett eljárásban jelentkeztek, kiküszöbölhetők egy szakember által a dózis és az adagolás megfelelő megváltoztatása révén.

A tanács döntése ellen a bejelentő a Szellemitulajdon-védelmi Felsőbíróshoz fordult, amely hatályon kívül helyezte a döntést. A felsőbíróshoz ítéletét a következőkkel indokolta.

Az 1. sz. és a 2. sz. dokumentumban leírt, zoledronsavra vonatkozó I. fázisú és II. fázisú klinikai tanulmányok eredményei szerint 4 mg zoledronsavdózis 90 mg pamidronsavéval összevethető farmakológiai hatásokat mutat, és biztos hatása megalapozható 5 perces intravénás cseppinfúzióval. Minthogy az I. fázisú és a II. fázisú klinikai tanulmányok megerősítették 4 mg zoledronsav 5 percig tartó adagolásának a biztonságát, az 1. sz. és a 2. sz. dokumentumban nehéz arra vonatkozó ösztönzést találni, hogy a 4 mg zoledronsav 5 percig tartó intravénás cseppinfúzióval való adagolásának az idejét tovább kellene hosszabbítani a páciensek kényelmének és terhelésének a rovására.

A 3. sz. dokumentum leírja, hogy a biszfoszfonát vesekárosodást okoz, mert a vérben szilárd fázist képez, amit a vese visszatart, és ezért nagy gonddal kell végezni a biszfoszfonát nagy dózisaival végzett intravénás kezelést. A 3. sz. dokumentum azt is leírja, hogy az intravénás cseppinfúzióval végzett biszfoszfonátos kezelés káros hatásait nagy mennyiségű folyadék lassú adagolásával lehet meggátolni. A 3. sz. dokumentumban idézett hivatkozás (Lancet, 1. kötet, 471. o., 1983) megállapítja, hogy az etidronát és a klodronát adagolása esetében vesekárosodás léphet fel; ezekből az anyagokból 1 g-nál kisebb napi mennyiséget lassan kell adagolni, és állandóan ellenőrizni kell a veseműködést. Ennek megfelelően nyilvánvaló, hogy a 3. sz. dokumentum etidronátra és klodronátra vonatkozik, amelyek az első generációs biszfoszfonát másodgenerációs származékai. Az aledronsav a biszfoszfonát harmadik generációs származéka.

Tekintettel a biszfoszfonát gyógyszer másod- és harmadgenerációs származékainak fejlesztési hátterére és gyors adagolási eredményére, szakember nem értené, hogy a 3. sz. dokumentumban említett első generációs biszfoszfonát gyors adagolása által okozott vesekárosodás közvetlenül alkalmazható az első generációs zoledronsavra. Minthogy a zoledronsav 100-850-szer hatékonyabb a pamidronsavnál, és erősebb oszteoklasztikus gátló tevékenységet fejt ki, mint az inkadronsav és az alendronsav, ami a zoledronsav kisebb dózisú adagolását teszi lehetővé, nehéz bármilyen ösztönzést találni az 1. sz. vagy a 2. sz. dokumentumban annak az adagolási időnek a további hosszabbítására, amelynek a biztonságát az I. fázisú és a II. fázisú klinikai tanulmányok már megerősítették a páciensek kényelme és terhelése szempontjából.

A zoledronsav gyors adagolásának biztonságát megerősítette az I. fázisú tanulmány (2. sz. dokumentum) és az azt követő II. fázisú tanulmány (1. sz. dokumentum). Ennek megfelelően nincs kétség arra vonatkozóan, hogy biztonságos a 4 mg dózisú zoledronsav adagolása 5 percig tartó intravénás cseppinfúzióval. Továbbá az is világos, hogy a 3. sz. dokumentum nem vonatkozik zoledronsavra. Ennek megfelelően nem található ösztönzés az 1. sz. vagy 2. sz. dokumentumban arra nézve, hogy tovább lenne érdemes hosszabbítani a 4 mg zoledronsavdózis 5 percig tartó cseppinfúziós adagolását, aminek a biztonságát az I. fázisú és a II. fázisú tanulmányok megerősítették.

C) A Szellemtulajdon-védelmi Felsőbíróóság hatályon kívül helyezte az Oszakai Kerületi Bíróság döntését, amely megtagadta a *KK Sakae* (Sakae) által a japán szabadalmi törvény 100(1) cikke alapján a *Koji Sangyo KK* (Koji) és a *Trasco Nakayama KK* (Trasco) elleni perben támasztott kártérítési igényt. A Koji fémvagonokat gyártott és árusított, a Trasco pedig a végfogyasztóknak eladta a Kojitól vásárolt vagonokat. A felsőbíróóság módosította a kerületi bíróság döntését, megállapítva, hogy a Koji és a Trasco közösen szabadalombitorlást követett el.

Az ügy előzménye, hogy a Sakae, amely fémvagonokra vonatkozó szabadalmat birtokolt, a kerületi bíróságnál benyújtott keresetében arra kérte azt, hogy kötelezze a Kojit a vagonok gyártásának és eladásának a megszüntetésére, valamint a Trascót a vásárolt vagonok újbóli eladásának az abbahagyására. A Sakae azt állította, hogy a vagonok bitorolták szabadalmi jogait, és a szabadalmi törvény 100(1) és (2) cikke alapján kérte a Koji és a Trasco által neki okozott kár megtérítését.

A kerületi bíróság 2013. február 28-án elutasította a Sakae kártérítési igényét. Emellett a döntés megállapította, hogy az alperesek által előállított termékek a Sakae szabadalmának oltalmi köre alá esnek ugyan, azonban a szabadalmazott találmányt egy szakember könnyen ki tudta volna dolgozni a perben az alperesek által megnevezett két anterioritás (a B-7 bizonyíték és a B-13 bizonyíték) ismeretében, és ezért a Sakae szabadalmát meg kell semmisíteni.

A Sakae 2013. március 7-én a Szellemtulajdon-védelmi Felsőbíróóságnál nyújtott be fellebbezést. Ez 2014. december 17-én hatályon kívül helyezte a kerületi bíróság döntését, megállapítva, hogy a Koji és a Trasco szabadalombitorlást követett el, ezért megalapozott volt a Sakae kártérítési követelése.

A felsőbíróóság egyetértett az alsófokú bírósággal abban, hogy az alperesek termékei a felperes szabadalmának az oltalmi körébe estek. A felsőbíróóság azonban nem értett egyet az Oszakai Kerületi Bíróság döntésének azzal a megállapításával, hogy a Sakae szabadalmát meg kell semmisíteni, mert szakember a B-7 és a B-13 bizonyítékok alapján a találmányt könnyen meg tudta volna valósítani. Ezzel szemben a felsőbíróóság azt állapította meg, hogy a szabadalmazott találmányt egy szakember még további bizonyítékok ismeretében sem tudta volna könnyen kidolgozni. Ezért az alpereseknek a szabadalom megsemmisítésére vonatkozó állításai megalapozatlanok voltak.

A bíróság azt is megállapította, hogy tárgyi kapcsolat volt az alperesek tevékenysége között, és ezért mindketten elkövettek szabadalombitorlást.

Ítéletében a felsőbbíróság a Trascót 12 453 719 jen kártérítés és 1,5 millió jen ügyvédi díj, míg a Kojit 16 116 402 jen kártérítés és 2 millió jen ügyvédi díj megfizetésére kötelezte.

D) A felperes *Altis Co., Ltd.* (Altis) egyrészt ipari hulladékok gyűjtésével és feldolgozásával, másrészt fertőző orvosi hulladékok kezelésére szolgáló készülékek kifejlesztésével, gyártásával és eladásával foglalkozott. A felperes 2012. november 27-én csődeljárást kért maga ellen; ez az eljárás még ma is folyamatban van.

Az egyik alperes egy 1996-ban alapított részvénytársaság, amely fertőző orvosi hulladékok kezelésére szolgáló készülékek és gépek kifejlesztésére, gyártására és eladására létesült. Y, a másik alperes, igazgatója az alperes vállalatnak és tulajdonosa a „Műanyag-feldolgozó készülék és feldolgozási eljárás” című, 4 527 274 sz. japán szabadalomnak. Az alperes vállalat 2005 áprilisában kezdett foglalkozni fertőző orvosi hulladékok kezelésére szolgáló készülékekkel és gyártani ilyen készülékeket.

Az alperesek kártérítési igénnyel fordultak a felpereshez szabadalmi jog bitorlása miatt, amely igény az alábbi két részre oszlott:

a) Az alperes vállalat kártérítési igénye

A kártérítési igény összege: legalább 42 millió jen.

Az igény oka, hogy a felperes bitorolta az alperes vállalat szabadalmi jogát „műanyag-feldolgozó készülék” gyártásával és használatával, amivel kárt okozott az alperesnek.

b) Y alperes kártérítési igénye

A kártérítési igény összege: legalább 42 millió jen.

Az igény oka, hogy a felperes bitorolta az alperes vállalat szabadalmi jogát, és a „műanyag-feldolgozó készülék” gyártása és használata kárt okozott Y alperesnek.

Válaszként a felperes keresetet indított a Tokiói Kerületi Bíróságnál, és annak megállapítását kérte, hogy az alperesek kártérítési igénye megalapozatlan.

A bíróság a következő okok alapján helyt adott a felperes keresetének.

1) Az a kérdés, hogy Y alperes kártérítési igénye (a szabadalmi jog bitorlása miatt) megalapozott-e?

Y alperes azt állította, hogy a felperes a szabadalmi jog bitorlását követte el azért, hogy egy másik vállalatnál egy olyan készüléket vett át, amelyet az alperes műanyag-feldolgozó készülékének a lemásolásával állítottak elő, és (a felperes) ezt a készüléket használta. Y alperes azonban csupán állította, hogy az említett készülék bitorolja a szabadalmi jogot, azonban elmulasztotta leírni a készülék szerkezetét és egyéb részleteit.

A felperes egy korábbi felső vezetője tanúsította, hogy egy, az alperes készülékének megfelelő felhatalmazás nélküli lemásolásával előállított készülék számos egységet szállítottak a felperesnek, és azokat egy hernyótalpon üzembe állították. P is, aki akkor a felperes képviselője volt, tanúsította, hogy a felperes megrendelte és megkapta egy műanyag-feldolgozó

készülék prototípusát, amely alakjára nézve hasonló volt az alperes készülékéhez. Minthogy azonban nem világos a felperes által 2006 óta használt készülék részletes szerkezete, nincs lehetőség annak eldöntésére, hogy a készülék a találmány műszaki oltalmi körébe esik-e.

Még ha bizonyítani lehetne is, hogy a felperes egy olyan készüléket használt, amely a találmány műszaki oltalmi körébe esik, a felperes 2006-ban végzett tevékenysége nem képezné a szabadalmi jog bitorlását, mert a szabadalmi jogot 2010. június 11-én lajstromozták. Továbbá a műanyag-feldolgozó készüléknek azt a hat egységét, amelyet P tanúvallomásában említett, úgy lehet tekinteni, hogy azokat 2007. június 21-én szerezték be. Ezért nem lehet azt állítani, hogy a felperes egy ilyen készüléket a szabadalmi jog lajstromozásának időpontjában vagy azt követően használt.

Ilyen okok miatt nem lehet megállapítani, hogy Y alperes a szabadalmi jog alapján jogosult lenne kártérítés igénylésére és a felperes általi jogtalan gazdagodás megtérítésére.

2) *Az a kérdés, hogy az alperes vállalat kártérítési igénye (a szabadalmi jog bitorlása miatt) megalapozott-e?*

Minthogy a szabadalmi jog tulajdonosa nem az alperes vállalat, hanem Y alperes, az alperes vállalatot nem lehet arra jogosultnak tekinteni, hogy a szabadalmi jog alapján kérhesse kártérítés és jogtalan gazdagodás megtérítését az alperestől.

E) Egy feltaláló, aki egy szabadalmi bejelentésben a feltalálók egyikeként volt megnevezve, azt állította, hogy ő az egyetlen feltaláló, és kártérítést kért azért, mert megsértették erkölcsi jogát ahhoz, hogy egyetlen feltalálóként nevezzék meg.

A Tokiói Körzeti Bíróság 2014. szeptember 11-i ítéletével elutasította a felperes keresetét a következő indokolással.

Ahhoz, hogy helyt lehessen adni egy polgári jogi vétkes cselekmény alapján bekövetkező kártérítési keresetnek, a sértült jognak vagy érdekek olyannak kell lennie, amely jogi oltalmat érdemel (lásd a polgári törvénykönyv 709. cikkét). Egy találmányt kigondoló személy kérheti, hogy nevét „feltalálóként” feltüntessék egy szabadalmi okiratban. Az ő tiszteletével kapcsolatos személyes érdek, hogy ilyen minőségben megnevezzék, és az ilyen érdeket jogilag védeni is lehet. Azonban a feltalálóként való megnevezés ilyen joga csak egy személyes jog, amelyet a szabadalmi rendszer ismer el, és nem önműködően oltalmazható jogilag csupán azért, mert a személy egy találmányt dolgoz ki [szabadalmi törvény, 2(1) cikk]. Helyesen feltételezhető, hogy ha a Japán Szabadalmi Hivatal elővizsgálója úgy dönt, hogy a találmány nem elégti ki a szabadalmazási követelményeket, így az újdonságot és a feltalálói tevékenységet, és ezért a találmány nem szabadalmazható, majd a döntés jogerőssé válik, az ilyen találmány alapján az a személy, aki ezt a találmányt kidolgozta, jogot szerezhet arra, hogy feltalálóként megnevezzék, azonban ez a jog nem védhető törvényesen, és ezért e jognak a megsértése nem minősül vétkes cselekménynek.

Megállapítást nyert, hogy az elővizsgáló elutasította a bejelentést, mert szerinte a találmányt a megnevezett anterioritás alapján könnyen ki lehetett volna dolgozni, és ezért a szabadalmi törvény 29(2) cikke alapján nem szabadalmazható. Ennek következtében a fel-

perest nem lehet arra jogosultnak tekinteni, hogy kártérítést kapjon az említett találmány feltalálójaként való megnevezésével kapcsolatos bármilyen vétkes cselekmény miatt.

F) A Szellemtulajdon-védelmi Felsőbíróóság 2015. február 25-i ítélete abban a kérdésben döntött, hogy a Japán Szabadalmi Hivatal jogosan törölte-e az IGZO védjegyet.

A felperes tulajdonosa az IGZO védjegynek. Az alperes a hivatalnál kérelmezte a védjegy megvonását az árujegyzék egy részére nézve. A hivatal megállapította, hogy a védjegy nem teljesíti a forrásazonosító funkciót, ezért a japán védjegy törvény 3(1)(iii) cikke alá esik. Ennek figyelembevételével a hivatal az említett törvény 46(1)(i) cikke alapján elrendelte a védjegy törlését. E döntés ellen a felperes az elsőbíróságnál nyújtott be fellebbezést.

Az ügy előzménye, hogy *Hideo Hosono* professzor 2004-ben másokkal együtt sikeresen előállított egy indium-gallium-cink-oxid vékonyréteg-tranzisztort szobahőmérsékleten. 2004 novemberében erről publikált egy cikket az angol *Nature* magazinban. E cikk alapján képernyőgyártók Japánban és azon kívül alkalmazott kutatásba kezdtek az említett oxidot tartalmazó tranzisztor nagyüzemi előállítására. A kutatásban félvezetőgyártók is részt vettek.

Hosono professzor 1995-ben egy nemzetközi konferencián az általa előállított oxidot az „igzo” kifejezéssel említette, amit az oxidot alkotó elemek kezdőbetűiből állított össze. Attól kezdve 2011. október 25-ig, az IGZO védjegy lajstromozásáig, ezt a kifejezést gyakran használták az új félvezető anyag megjelölésére újságokban, magazinokban és szabadalmi folyóiratokban. Ennek következtében ezt a szót nem csupán mérnökök, hanem üzletemberek is széles körben használták az új anyag megjelölésére az elektronikai iparban képernyőkkel és félvezetőkkel kapcsolatban. Így ez a megjelölés elvesztette eredetjelölő funkcióját a megjelölt árukon, és ezért nem lehetett egyetlen személy részére megengedni a kizárólagos használatát.

A fentiek alapján a Szellemtulajdon-védelmi Felsőbíróóság megállapította, hogy a Japán Szabadalmi Hivatal döntése helyes volt, vagyis az IGZO védjegy a szokásos módon jelzi a nyersanyagok kezdőbetűit. Ezért a védjegy törvény 3(1)(iii) cikke alapján nem minősül lajstromozható megjelölésnek.

Kanada

A) 2014 decemberében a Kanadai Szövetségi Bíróság (Federal Court of Canada, FC) megváltoztatta a Kanadai Szabadalmi Hivatal szabadalmi igazgatójának (Commissioner of Patents) a döntését, amellyel elutasította a reumatikus ízületi gyulladás kezelésére használt HUMIRA® (Adalimumab) gyógyszer rögzített dózisének az alkalmazására vonatkozó szabadalmi bejelentést. A hivatal igazgatója az *AbbVie Biotechnology Ltd.* (AbbVie) szabadalmi bejelentését elutasító döntését azzal indokolta, hogy a szabadalmi bejelentés igénypontjai nem szabadalmazható orvosi kezelési eljárásra vonatkoznak.

Az AbbVie az elutasítás ellen először a Szabadalmi Fellebbezési Tanácshoz (Patent Appeal Board, PAB) nyújtott be fellebbezést, és azzal érvelt, hogy az igénypontok egy rögzített dózist és egy rögzített dózisütemezést határoznak meg, és ezért feleslegessé teszik orvosi szakértelem vagy megítélés gyakorlását, aminek következtében szabadalmazható tárgyra vonatkoznak. A PAB azonban a *Janssen Inc. v. Mylan Pharmaceuticals ULC*-döntésre hivatkozott, amely azt a szabályt alapozta meg, hogy „két jellemző, vagyis egy rögzített dózis és egy rögzített dózisütemezés jelenléte egy igénypontban nem mindig elegendő az orvosi kezelési eljárás alapuló elutasításnak az elkerülésére”. A PAB megállapította továbbá, hogy a vizsgált igénypontok „a hogyan és a mikort” korlátozva, a gyógyszer adagolásánál gátolják az orvost a HUMIRA® adagolási gyakorlatának megítélésében, amikor ennek a gyógyszernek a generikus változatai hozzáférhetővé válnak. Így a PAB arra következtetett, hogy az igénypontok nem szabadalmazható orvosi kezelésre vonatkoznak. A szabadalmi igazgató elfogadta a PAB ajánlását, és a bejelentés elutasítását megerősítő döntést hozott.

Az AbbVie azonban sikerrel járt, amikor a szabadalmi igazgató döntése ellen az FC-nél fellebbezett. Kane bíró ugyanis elismerte, hogy a kanadai bíróságok körében általánosan elfogadott az orvosi kezelési eljárásokra és a szakmai szakértelem gyakorlására vonatkozó igénypontokkal szembeni elutasító álláspont, azonban megjegyezte, hogy az ilyen döntések minden egyes esetben sajátos tényeken alapulnak, majd három döntésre utalt (*Merck & Co., Inc. v. Apotex Inc.*; *Merck & Co. Inc. v. Pharmascience Inc.*; és *Bayer Inc. v. Cobalt Pharmaceuticals Company*), amelyekben az AbbVie igénypontjaihoz hasonló igénypontokat találtak szabadalmazhatónak azon az alapon, hogy ha nincs szükség szakértelemre vagy megítélésre, az igényelt találmány nem minősül orvosi kezelési eljárásnak.

Kane bíró megjegyezte, hogy a hivatal szabadalmi igazgatója figyelmen kívül hagyta a Janssen-ügy sajátos körülményeit, nevezetesen azt, hogy a Janssen igénypontjai számos változóval egy dózistartományt és egy ismert megközelítést (egy titrálási tartományt) foglaltak magukban, ami azt kívánta, hogy egy orvos ellenőrizze a páciens, és végezzen kiigazításokat. Ezért nem volt indokolt a szabadalmi igazgató hivatkozása a Janssenre.

Így az FC világos megkülönböztetést tett az olyan esetek között, amikor szakmai szakértelemre és megítélésre van szükség, például ahol orvos általi kiigazítások kívánatosak, illetve ahol nincs szükség kiigazításokra, és ezért szakmai szakértelemre és megítélésre sem, miként a vizsgált ügyben, ahol az igénypontok rögzített dózist és rögzített dózisütemezést írnak elő.

Figyelembe véve az FC döntését, a Kanadai Szabadalmi Hivatal 2015. március 18-án módosította a vizsgálati irányelveket, és ezzel együtt példákat adott ki a szabadalmazható és a nem szabadalmazható orvosi alkalmazási igénypontokra, megerősítve, hogy az olyan igénypontok, amelyek nem igénylik orvos szakmai tudását vagy megítélését, így rögzített dózissra, rögzített dózistartományra, egy páciens-elnépességre vagy egy sajátos adagolási helyre vonatkoznak, szabadalmazhatók.

B) 2015. július 20-án a felsőbbíróság helyt adott az *Eli Lilly* kérelmének, hogy tiltsa el az *Apotex*-et a 2 226 784 sz. ('784-es) kanadai szabadalom tárgyát képező *tadalafil* (a Lilly *CIALIS* nevű gyógyszere) előállításától és forgalmazásától. *Gleason* bírónő megállapította, hogy megalapozatlan volt az *Apotex*nek az állítása, hogy a '784-es szabadalom kézenfekvő egyrészt kettős szabadalmazás, másrészt a korábbi 2 181 377 sz. kanadai szabadalom ismeretében. A bíróság figyelembe vette a felsőbbíróság egy korábbi döntését, amelyet az *Eli Lilly Canada v. Mylan Pharmaceuticals*-ügyben hozott (és amelyben a fellebbezés jelenleg függőben van). A bírónő elutasította az *Apotex*nek azt az állítását, hogy a Lilly '784-es szabadalma érvénytelen, mert nem ad útmutatást arra nézve, hogyan kell előállítani az igényelt vegyületeket. A bírónő ugyanis megállapította, hogy a '784-es szabadalom kellő kitartást tartalmaz arról, hogyan kell előállítani a *tadalafil* szolvátjait és 3-metil-származékát, aminek alapján egy szakember általános szaktudása alapján képes lenne úgy módosítani a reakciófeltételeket, hogy azok kedvezzenek a hidrát képződésének.

Végül a bíróság elutasította az *Apotex*nek azt az állítását is, hogy a Lillynek nincs jogalapja a per viteléhez.

Az *Apotex* fellebbezett a döntés ellen.

C) Az FC 2015. január 23-án elrendelte, hogy az *Apotex* fizessen az *Eli Lilly*-nek 100 millió USD-t meghaladó összeget, mert bitorlást követett el a *cefaclor* (az *Eli Lilly* *CECLOR*-ja) eladásával.

Az FC 2015. június 18-án elrendelte, hogy az *Apotex* és az *Apotex Pharmachem Inc.* fizessen 61 millió USD-t az *Adirnak* és a *Servier*-nek, mert bitorlást követtek el *perindopril* (a *Servier* *COVERSYL*-je) árusításával.

Az FC mindkét ügyben elutasította az *Apotex* érveit, amelyekkel azt kívánta bizonyítani, hogy nem bitorolt.

Az FC 2015. március 16-án kelt döntése szerint az *AstraZeneca omeprazole*-ra (*LOSEC*) vonatkozó szabadalma érvényes, és azt az *Apotex* bitorolta.

Az *Apotex* mindhárom ügyben fellebbezést nyújtott be a fellebbezési bíróságnál.

Kína

A) Kína Legfelsőbb Népbírósága nemrég a *Honeywell Turbo Technologies* (*Honeywell*), a turbófeltöltők fejlesztése terén vezető világcég javára döntött egy olyan védjegybitorlási perben, ahol egy kínai vállalat a *Honeywell* által lajstromoztatott *GARRETT* védjegyre hasonló *GALITT* védjegyet kívánta lajstromoztatni. A bíróság szerint az utóbbi védjegy nem lajstromozható, mert valószínű, hogy a fogyasztók a két védjegyet összetévesztenék.

Kínában a gépkocsi- és a motorkerékpár-gyártók körében nagy népszerűsége miatt szert a turbófeltöltők. A *Honeywell* több mint 60 éve úttörő az önműködő turbófeltöltők fejlesztésében és gyártásában, és a turbótechnológia terén a világ éllovasa. A turbófeltöltők segítenek fokozni a motor teljesítményét, és csökkentik az üzemanyag-fogyasztást, valamint a

károsanyag-kibocsátást. A Honeywell világszerte több mint 100 millió turbófeltöltőt szállított GARRETT védjeggyel majdnem az összes fontosabb gépkocsigyártónak.

2006-ban a Honeywell felszólalt a kínai vállalat által benyújtott GALITT védjegy bejelentése ellen. Ez a vállalat a Liaoning tartománybeli Fenchengben gyártott a Honeywell-féle turbófeltöltőkhöz teljesen hasonló termékeket.

A bíróság 2015. szeptember 8-i döntése egy kilenc éve tartó jogvitának vetett véget. A Honeywell eredményesen érvelt azzal, hogy az ő GARRETT védjegye a globális piacon 60 év alatt magas fokú ismertségre tett szert. A Honeywell továbbá azzal érvelt, hogy a kínai gyártó szándékosan rosszhiszeműen járt el, amikor a jól ismert GARRETT védjegyhez hasonlóan hangzó védjegy és a GARRETT mintaszabvány használatával próbált jogtalanul tőkét szerezni.

A Honeywell ugyancsak 2015-ben egy másik hasonló győzelmet is aratott a Szecsuán tartománybeli Chengduban, ahol egy másik bitorlót és annak négy büntársát fegyházbüntetésre és kártérítés fizetésére ítélték védjegybitorlásért és GARRETT turbófeltöltők hamisításáért.

B) A *Lindt & Sprüngli Aktiengesellschaft* (Lindt) egy híres svájci csokoládégyártó vállalat; LINDT védjegye az alapító családnevéből származik, és mintegy 100 éve világszerte jól ismert. A Lindt ezt a védjegyet 1982-ben lajstromoztatta Kínában, és ott azóta is használja.

A német Lind család Németországban használja a LIND védjegyet, és a Lindt vállalattal együttélési megállapodást kötött Európában a LINDT és a LIND védjegy vonatkozásában. A Lind család Kínában beruházott, és megalapította a *Lind Foods* vállalatot, amely számos péküzletet nyitott Kínában, és a LIND védjegyet használta.

A Lindt Kínában védjegybitorlási pert indított a Lind ellen arra hivatkozva, hogy a LIND védjegy használata a fogyasztók körében zavart idéz elő a két védjegy hasonlósága miatt. Az elsőfokú bíróság a Lindt javára döntött, és elrendelte, hogy a Lind Foods szüntesse meg a bitorlást, és fizessen kártérítést a Lindtnek.

Ezután a Lind Foods a Sanghaji Fellebbezési Bírósághoz fordult, amely megállapította, hogy a LIND védjegy használata a Lind Foods által bitorolta a Lindt LINDT védjegyét. Ezért a Lind Foods-nak meg kell szüntetnie a bitorlást, és kártérítést kell fizetnie a Lindtnek. A bíróság a védjegyek territorialitásának elvére hivatkozott amikor megállapította, hogy a Lind Foods Németországban lajstromozott LIND védjegye hiába bír jó hírnévvel Németországban, erre nem lehet Kínában hivatkozni. Ezért elutasította a fellebbezést, és fenntartotta az elsőfokú bíróság ítéletét.

Közép-Amerika

2015. június 30-tól július 2-ig Panamában találkoztak a Costa Rica-i, a salvadori, a guatemalai, a hondurasi, a nicaraguai, a panamai és a dominikai szabadalmi hivatal vezető szakemberei, hogy harmonizálják ezekben az országokban a szabadalmi bejelentések elővizsgálatát és a szabadalmazhatóság követelményeit. A találkozón részt vettek a Szellemi Tulajdon

Világszervezete, a Spanyol Szabadalmi és Védjegy hivatal, a Mexikói Iparjogvédelmi Intézet és az Európai Szabadalmi Hivatal képviselői is.

A találkozó fő célja az volt, hogy korszerűsítsék a „Szabadalmi bejelentések elővizsgálatainak kézikönyve” c. dokumentumot, amelyet a fentebb említett közép-amerikai országok szakemberei közösen dolgoztak ki.

A találkozó alapján korszerűsített kézikönyvtől azt várják, hogy hozzájárul majd a közép-amerikai országok szabadalmi eljárásának egységesítéséhez. Ilyen téren mostanáig komoly eltérések voltak tapasztalhatók.

Oswaldo Gironés, a WIPO Latin-Amerikai és Karibi Regionális Hivatalának igazgatója az ülés után kijelentette, hogy a résztvevők közötti tapasztalatcsere és a kézikönyv korszerűsítése a szabadalmi bejelentők számára növelni fogja a bizalmat a szabadalmi rendszer használatára.

Moldova

Az Állami Szellemtulajdon-védelmi Ügynökség bejelentette, hogy a Moldovai Köztársaságban 2015. július 30-i hatállyal módosították az alábbi törvényeket:

- a 2008. február 29-i védjegy törvényt,
- a 2007. július 12-i ipariminta-törvényt és
- a 2008. február 29-i növényfajta-törvényt.

A védjegy törvény módosítása folytán lehetővé vált a hologramok, illatok és hangok lajstromozása is. A törvényt módosítás érinti az abszolút és a relatív lajstromozásátló okok alapján a lajstromozás elutasítását, a kizárólagos jogok korlátozását, valamint a védjegy lajstromozási kérelmek elutasításának és a védjegymegújításnak a szabályozását.

Korszerűsítették az ipari minták vizsgálati és lajstromozási eljárását, valamint a lajstromozások megújítási eljárását.

A növényfajta oltalmára vonatkozó törvény kapcsán egyszerűsítették az oltalomszerzési eljárást, és korszerűsítették a fajtamegjelölési és -módosítási eljárást.

Németország

A Kölni Fellebbezési Bíróság 2014. augusztus 15-i döntésével megerősítette a Kölni Kerületi Bíróság döntését, amely megállapította, hogy az alperes bitorolta az 1995-ben szerzett megkülönböztető képesség alapján lajstromozott, 39504819 sz. német 3D védjegyet. A megtámadott védjegy három nézetét az alábbi ábrán mutatjuk be:

A fellebbezési bíróság az európai és a harmonizált német védjegy törvény alapján haladva hat lépésben állapította meg, hogy az alperes bitorolta a felperes védjegyét.

Az első lépésben a bíróság emlékeztetett arra, hogy a felperes védjegyének érvényességét vitató alperes nem érvényesen védekezett a bitorlási eljárásban. Az alperesnek ugyanis törlési eljárást kellett volna kezdeményeznie a felperes védjegyének érvénytelenítése érdekében. A bíróság az alperesnek azt az érvét is lényegtelennek találta, hogy az állítólag bitorolt védjegyre a felperes több európai országban nem tudott oltalmat szerezni. A bíróság szerint az is lényegtelennek tekinthető, hogy a felperes a csokoládédarabok felső oldalán levő csillagalakzatra külön oltalmat kapott. Ennek következtében, és ellentétben az alperes véleményével, a bitoroltnak vélt védjegy oltalma nem korlátozódott a csillagra, hanem a háromdimenziós alakot mint olyat is felölelte.

Ezután a bíróság a második lépésben a bitorlónak vélt termékek alakjára tért rá, és megállapította, hogy azt a közönség nem csupán egy közhely esztétikai kifejezésének és változatának tekintené. Ehelyett az átlagfogyasztó a terméket vizsgálat és különösebb figyelem nélkül eredetmegjelölésnek fogná fel. Valójában a bitorlással vádolt termék a terület normáitól vagy szokásaitól, vagyis a csokoládétermékek kivételétől eltérőnek tekinthető. A felperes által végzett felmérés szerint a megkérdezett fogyasztók 71,5%-a az alperes termékét egy konkrét vállalattal vagy egy konkrét védjeggyel társította.

Egy harmadik lépésben a fellebbezési bíróság azzal a ténnyel foglalkozott, hogy a fogyasztó a bitorlással vádolt csokoládédarabról csak akkor venne tudomást, ha kicsomagolná és utána elfogyasztaná, de ezt nem fogadta el a bíróság érvényes védekezésnek.

A negyedik lépésben a bíróság azt vizsgálta, hogy gyengült-e a bitorlással vádolt alapvédjegy megkülönböztetőképessége, és ezt tagadta. A bíróság azt állapította meg, hogy az alperes által a versengő környezetben bevezetett termékek nem voltak eléggé hasonlóak a felperes védjegyéhez, és/vagy nem voltak elegendő mértékben jelen a német piacon.

Ezután az ötödik lépésben a bíróság összehasonlította az ütköző védjegyeket vizuális szempontból, és megállapította, hogy azoknak csak a felületük volt eltérő, azonban a „csillag” – ellentétben az alperes véleményével – nem befolyásolta a felperes termékéről szerzhető általános benyomást. Egy átlagos fogyasztó általában egy védjegyet egésként fog fel, és nem veszi figyelembe annak részleteit. Ennek következményeképpen a felperes védjegyének „jellegzetes, lágy alakja” mint olyan uralkodó volt, míg a díszítés részletei alig bírtak jelentőséggel az emlékezés szempontjából.

Végül hatodik lépésként a bíróság arra emlékeztette az alperest, hogy a kialakult német joggyakorlat szerint helytelen volt kezdettől fogva figyelembe venni, hogy az összetévesztés kockázata kizárható-e a vitatott termékek csomagolása révén. A bíróság szerint a védjegy-oltalom a megtévesztően hasonló, azonos megjelölések használata ellen irányul, úgyhogy a védjegy mögötti kísérő körülmények lényegtelenek az összetévesztés kockázatának vizsgálatakor.

A fentiek alapján a Kölni Fellebbezési Bíróság megerősítette, hogy az alperes bitorolt.

Olaszország

A) 2015. május 18-ától kezdve a szabadalmakra, használati mintákra, mintákra, védjegyekre és az engedélyezett európai szabadalmak érvényesítésére vonatkozó bejelentéseket kizárólag az Olasz Szabadalmi és Védjegy hivatal által létesített központi portál használatával lehet benyújtani. Ez annyit jelent, hogy a fenti időpontot követően már nem lehet a korábban használt teleinformatikai utat igénybe venni. Korábban ugyanis az ilyen bejelentéseket az ország különböző városaiban működő kereskedelmi kamaráknál is be lehetett nyújtani.

2015. május 18. előtt a bejelentés száma tartalmazta a kereskedelmi kamara tartományának a kétbetűs kódját is. Így két különböző kamaránál benyújtott szabadalmi bejelentés kaphatott azonos számot, azonban a tartomány kétbetűs kódja segítségével egyszerűen meg lehetett őket különböztetni. Ugyanez volt a helyzet az egyéb bejelentések számozásával is.

Az új számozás 15 számjegyből áll. Az első két számjegy a bejelentés típusára vonatkozik: 10-es számot kapnak a szabadalmi bejelentések, 20-as számot a használatiminta-bejelentések, 30-as számot a védjegybejelentések, 40-es számot a mintabejelentések és 50-es számot az engedélyezett európai szabadalmak érvényesítésére vonatkozó bejelentések. A következő négy számjegy a bejelentés évét jelöli, míg a fennmaradó kilenc számjegy az egyes bejelentések időbeli sorrendjének felel meg.

B) A *Costa Crociere* (Costa), egy angol/amerikai birtokban levő olasz tengerhajózási társaság, kérelmet nyújtott be az Olasz Szabadalmi és Védjegy hivatalnál a SAMSARA védjegy lajstromozása iránt a 44. áruosztályban tengeri hajók fedélzetén nyújtott fürdőzési és szaunaszolgáltatásokra. A kérelmet a hivatal elutasította, amit azzal indokolt, hogy fennáll az összetévesztés valószínűsége a korábban lajstromozott SAMSARA védjeggyel, amelyet a Guerlain, a híres francia illatszercég lajstromoztatott a 3. áruosztályban szappanokra, parfümökre, illóolajokra, kozmetikumokra és hajápoló szerekre.

Az elsőfokú olasz bíróság és a Milánói Fellebbezési Bíróság megállapította, hogy a „samsara” szó használata a Costa Crociera által gyógyfürdői szolgáltatásokkal kapcsolatban nem ütközik a Guerlain védjegyével, mert a „samsara” kifejezést megkülönböztető-képességtől részben mentesnek kell tekinteni. A „samsara” szó ugyanis szanszkrit származású, és „örök életciklust” jelent, a keleti kultúrákat idézi fel a testápolás területén, aminek következtében ez a megjelölés kismértékű megkülönböztető-képességgel rendelkezik gyógyfür-

dők és üdülőközpontok számára. Ezért ki van zárva annak a kockázata, hogy a közönség a Guerlaint összekapcsolná a Costa által ajánlott szolgáltatásokkal.

Ezután az ügy az Európai Unió Törvényszékéhez került. A GC, amelyet nem köt egyetlen tagállam döntése sem, 2015. február 27-i döntésével nyíltan figyelmen kívül hagyta az olasz bírósági döntések érveit, és azt állapította meg, hogy a fogyasztók nagy többsége nem társít semmiféle jelentést a „samsara” szóval, amely így képzeletszülte szó marad, és úgy döntött, hogy a SAMSARA védjegy nem tekinthető leíró jellegűnek egyetlen olyan áruval kapcsolatban sem, amelyre a korábbi védjegy oltalmat biztosít, vagy amilyen szolgáltatásokra a védjegybejelentés vonatkozik.

A GC döntése része egy nagyobb pernek, amely a SAMSARA védjeggyel kapcsolatban van folyamatban különböző országokban, ideértve Olaszországot is. Az olaszországi vita azonban nem ért véget, mert a Guerlain fellebbezést nyújtott be az Olasz Legfelsőbb Bíróságnál.

Oroszország

Az Orosz Szellemitulajdon-védelmi Hivatal (Rospatent) élére *Grigorij Ivliyev* személyében új vezetőt neveztek ki. Ezt megelőzően Ivliyev a művelődési minisztériumban dolgozott.

Ivliyevet egy évvel azt követően nevezték ki a Rospatent vezetőjévé, hogy az előző vezető, *Boris Sominovot* ebben a beosztásban eltöltött tizenegy év után nyugdíjazták. Blogbejegyzések szerint Ivliyev a Rospatent tevékenységi körét ki fogja terjeszteni a szerzői jogra is, amelyet idáig a hivatal figyelmen kívül hagyott.

Portugália

Portugália 2015. augusztus 6-án ratifikálta az Egységes Szabadalmi Bíróságra (Unified Patent Court, UPC) vonatkozó egyezményt, és 2015. augusztus 28-án letétbe helyezte a vonatkozó okmányt az Európai Unió Tanácsánál. Portugália tehát nyolcadik államként fejezte be az UPC-egyezmény ratifikálásához szükséges jogi eljárást.

Románia

A) Romániából ritkán jutnak el hozzánk hírek a szellemitulajdon-védelem területéről. Ezért most örömmel közlünk egy rövid tájékoztatást a szabadalmi bírásokról.

Romániában nem működnek szakosodott szabadalmi bíróságok. Emellett a bírók rendszerint nem rendelkeznek műszaki szaktudással. Mindazonáltal a Bukaresti Bíróság az egyetlen elsőfokú joghatóság Romániában, amely jogosult szabadalmak megsemmisítésére. Ennek a bíróságnak van egy szakosodott részlege szellemitulajdon-védelmi ügyek elbírálására. A másodfokú bíróság a Bukaresti Fellebbezési Bíróság. A legfelsőbb bíróság ítélkezik a másodfokról benyújtott fellebbezések ügyében.

Az ügyeket a törvénynek megfelelően egy vagy több bíróból álló tanács dönti el. Az elsőfokú ügyekben rendszerint egy bíró ítélkezik. A másodfokú ügyeket két bíró vizsgálja felül, míg a másodfokú ügyekben benyújtott fellebbezéseket három bíróból álló tanács dönti el.

Mindegyik fél kijelölhet szakértő tanúkat, akiket a bíróság a tanúkra vonatkozó általános szabályok szerint hallgat meg. A szakértői bizonyításnak ugyanolyan súlya van, mint az egyéb bizonyítási eszközöknek. A felek rendszerint írott bizonyítékként nyújtanak be műszaki szakvéleményeket, amelyeknek nagyobb súlyuk van, mint a tanúk szóbeli vallomásának. A bírósági műszaki szakértőket az igazságügyi minisztérium jelöli ki; ezek a tanúk egy sajátos műszaki területen bírnak szabadalmi vonatkozású szakértelemmel. Ha az adott műszaki területen nem érhető el jóváhagyott szakértő, a bíróság független szakértőt jelölhet ki a megfelelő műszaki háttérrel. A szakértőknek a bíróság által jóváhagyott műszaki és tudományos kérdéseket lehet feltenni. A bírósági műszaki szakértő következtetései fontos szerepet játszhatnak a bíróság végső döntésében.

A román szabadalmi törvény elismeri az ekvivalenciát. Az oltalmi kört a szabadalmi igénypontok határozzák meg, és az igénypontokat a leírás és a rajz alapján kell értelmezni. Egy állítólag bitorló termék vagy eljárás elemét a szabadalmi igénypontokban meghatározottal egyenértékűnek tekintik, ha egy szakember számára kézenfekvő, hogy ennek az elemnek a használata által lényegileg azonos eredményt kapnak, mint az igénypontokban meghatározott elem használatával. Emellett az oltalmi körrel kapcsolatban a törvény úgy rendelkezik, hogy a szabadalmi bejelentés vizsgálata során vagy a szabadalom érvényességére vonatkozó eljárás alatt a bejelentő vagy a szabadalmas által tett, a szabadalmi igénypontok terjedelmét korlátozó bármilyen kijelentést figyelembe lehet venni.

Egy szabadalomtulajdonos ideiglenes intézkedés elrendelését kérheti, ha bizonyítani tudja, hogy az ügy sürgős, vagyis a késedelem helyrehozhatatlan kárt okozna, vagy az intézkedésre jogmegőrzés céljából van szükség.

Az intézkedés időleges, vagyis csak az ügy érdemének elbírálásáig érvényes.

A kérelmezőnek egy érvényes szabadalom létezését kell bizonyítania, és a bíróság számára olyan bizonyítékot kell szolgáltatnia, amely első megtekintésre (*prima facie*) bizonyítja a bitorlás fennforgását.

Ideiglenes intézkedést *ex parte* vagy *inter partes* eljárásban lehet kérni.

Bitorlási és megsemmisítési ügyeket nem mindig tárgyalnak együtt, részben azért, mert kizárólag a Bukaresti Bíróság jogosult első fokon ítélkezni megsemmisítési ügyekben, míg a bitorlási ügyeket másik illetékes bíróságnál is meg lehet indítani.

B) Románia Szabadalmi és Védjegyhivatala gyorsított szabadalmi elővizsgálatra (Patent Prosecution Highway, PPH) vonatkozó kísérleti megállapodást kötött az Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegyhivatalával és a Japán Szabadalmi Hivatallal.

Spanyolország

A) A Barcelonai Kereskedelmi Bíróság 4. tanácsa 2015. június 8-án elutasította a *Novartis* bitorlási keresetét, amelyet az Alzheimer-kór kezelésére használt, EXELON® néven forgalmazott *rivastigmintapaszainak* generikus változatát forgalmazó több vállalat ellen indított. A bíróság elutasította a Novartis 2 292 219 sz. ('219-es) európai szabadalma igénypontjának a Novartis általi tág értelmezését, és megállapította, hogy az alperesek termékei nem bitorolják a Novartis szabadalmát.

Az ügy háttere, hogy a Novartis Spanyolországban rivastigmintapaszainak két eltérő méretét árusítja: az egyik öt négyzetcentiméter, míg a másik tíz négyzetcentiméter nagyságú. 2013 közepén a Novartis termékével versengő generikumok jelentek meg a spanyol piacon. A Novartis 2013 novemberében pert indított a generikus versenytársak ellen, azt állítva, hogy azok bitorolják '219-es európai szabadalmát.

Az EP '219-es szabadalom egyetlen igénypontjának a szövege a következő:

„Rivastigmin elbutulás vagy Alzheimer-kór megelőzésére, kezelésére vagy késleltetésére szolgáló eljárásban való felhasználásra, ahol a rivastigmintapaszban adagoljuk, és a kiindulási dózis egy 5 cm² alapterületű, kétrétegű, 9 mg rivastigmint tartalmazó tapasz dózisa, ahol az egyik réteg 60 g/m² felületegység/súlyt tartalmaz, és a következő összetételű:

- rivastigmin szabad bázis 30,0 súly%
- Durotak® 387-2353 (poliakrilát ragasztó) 49,9 súly%,
- Plastoid® B (akrilát kopolimer) 20,0 súly%,
- E vitamin 0,1 súly%,

és ahol az említett réteg szilikon tapadóréteggel van ellátva, amelynek a felületegységre eső súlya 30 g/m² a következő összetétel szerint:

- Bio-PSA® Q7-4302 (szilikon tapadóanyag) 98,9 súly%,
- szilikonolaj 1,0 súly%,
- E-vitamin 0,1 súly%.

A Novartis azzal érvelt, hogy ez az igénypont véd egy bizonyos „kiindulási dózissal” jellemzett dózistartományt, tekintet nélkül a rivastigmintapasz sajátos szerkezeti jellemzőire, és azt állította, hogy ez a kiindulási dózis adja azt a rivastigminmennyiséget, amelyet a kezelés első fázisában a felhasznált tapasz felszabadít, és hogy az igénypontban meghatározott konkrét tapasz csupán egy hivatkozási paraméter, amely közvetve határozza meg ezt a felszabadított dózist.

Ilyen vonatkozásban a Novartis azt állította, hogy az igényelt kiindulási dózis minden 24 órában 4,6 milligramm (mg), mert ezt a rivastigminmennyiséget szabadítja fel egy olyan tapasz 5 cm²-e, amely ugyanolyan szerkezeti jellemzőkkel rendelkezik, mint az igénypontban meghatározott tapasz. A Novartis szerint az igénypont oltalmi köre alá esne minden olyan tapasz, amely a kezelés első szakaszában 24 óra alatt 4,6 mg rivastigmint szabadít fel, és így bitorolná az EP '219-es szabadalmat, tekintet nélkül szerkezeti jellemzőire.

A Novartis szerint ez volt a helyzet az alperesek rivastigmintapaszainak esetében, jóllehet azok nem feleltek meg az igénypont valamennyi szerkezeti jellemzőjének. Az alperesek ellentmondtak az igénypont Novartis általi tág értelmezésének, és azzal érveltek, hogy azt nem támasztotta alá a szabadalom leírása. Emellett azzal is érveltek, hogy ha helyt adnának az igénypont Novartis általi értelmezésének, akkor a szabadalom egyértelműen érvénytelen lenne új anyag hozzáadása, feltalálói tevékenység hiánya és nem kielégítő kinyilvánítás miatt.

A bíróság elutasította az EP '219-es szabadalom Novartis általi értelmezését, és megállapította, hogy a tapasz szerkezeti jellemzői korlátozó elemet képeznek. Az Európai Szabadalmi Egyezmény (ESZE) 69. cikke szerint egy szabadalom által nyújtott oltalom körét az igénypontok határozzák meg, míg a leírást és a rajzot az igénypontok értelmezésére kell felhasználni. Ez a rendelkezés nem tesz különbséget az igénypont lényeges és nem lényeges elemei között.

Az igénypont Novartis általi értelmezése ellentmond az ESZE 69. cikke értelmezésére vonatkozó jegyzőkönyvnek, amelyet „nem kell úgy venni, hogy az igénypontok csupán irányelvként szolgálnak, és hogy a ténylegesen nyújtott oltalom kiterjedhet olyasmire, amit a leírás és a rajz megfontolása alapján egy szakember szerint a szabadalmas kigondolt”.

Ezért a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az igénypontban meghatározott tapasz szerkezeti jellemzőit nem lehet figyelmen kívül hagyni. Minthogy nem vitatták, hogy az alperes tapaszai nem tartalmaztak néhányat ezen jellemzők közül, a bitorlási keresetet a bíróság elutasította.

A bíróság nem tartotta szükségesnek, hogy ítéletében foglalkozzék az alperesek érvénytelenségre vonatkozó állításaival.

A Novartis fellebbezhet a döntés ellen.

B) Az Alicantei Kereskedelmi Bíróság 2. tanácsa közösségvédjegy-bíróságként ítélkezve kinyilvánította, hogy a 3 052 012 számú HOTEL CATALONIA SAGRADA FAMILIA spanyol védjegy érvényes, és ez teljesen összeegyeztethető a 2 676 203 számú HOTEL SAGRADA FAMILIA közösségi védjeggyel.

A bíróság elutasította az utóbbi közösségi védjegyet birtokló *Hotel Sagrada Familia*, SL (HSF) által a spanyol védjegyet birtokló és használó *Hoteles Catalonia Group* (HCG) ellen indított keresetet.

A HCG az 1980-as években alakult meg, és jól ismert a spanyol szállodaiparban. A „Catalonia” megjelölés az a megkülönböztető elem, amelyet a HCG használ 60-nál több szállodát magában foglaló szállodalánca számos szállodájának az azonosítására. Minden egyes szállodájának azonosítására a HCG a HOTEL CATALONIA fő alapvédjegyéből álló jelzéseket lajstromoztat és használ az egyes szállodák városának vagy sajátos helyének megfelelő névvel együtt – amilyen például a HOTEL CATALONIA CATEDRAL vagy a HOTEL CATALONIA PORTAL DE L'ÀNGEL.

Az Antoni Gaudi katalán építész által tervezett Sagrada Familia Barcelona legnépszerűbb emlékműve, a város modernizációs mozgalmanak emblematisztikus temploma.

A HCG 2012. november 13-án kérelmet nyújtott be a Spanyol Szabadalmi és Védjegy-hivatalnál a HOTEL CATALONIA SAGRADA FAMILIA név lajstromozása iránt, hogy ezzel megkülönböztethesse szállodáját, és 2013. február 20-án a hivatal harmadik személy részéről benyújtott felszólalás nélkül engedélyezte a 3 052 012 sz. spanyol védjegyet.

Az ügylőz tartozó egy korábbi esemény, hogy a Barcelonai Fellebbezési Bíróság 2011. december 22-én végső döntést hozott, amelyben kinyilvánította, hogy a HOTEL BARCELONA CATEDRAL védjegy tulajdonosa nem gátolhatja meg a HCG-t abban, hogy szállodáját a HOTEL CATALONIA CATEDRAL jelzéssel különböztesse meg.

2013. október 11-én a Katalóniai Felsőbíróság egy másik végső döntést hozott, amely kinyilvánította, hogy a HOTEL CATALONIA PORTAL DE L'ANGEL védjegy lajstromozható annak ellenére, hogy ez ellen felszólalt a HOTEL PORTAL DE L'ANGEL védjegy tulajdonosa. Ilyen előzmények alapján a Hotel Familia SL 2014. május 2-án az Alicantei Kereskedelmi Bíróságnál keresetet nyújtott be a HCG és egy ehhez a csoportoz tartozó másik társaság ellen, amelyben a Spanyol Szabadalmi és Védjegy-hivatalnál kérelmezte

- a 3 052 012 sz. HOTEL CATALONIA SAGRADA FAMILIA spanyol védjegy érvénytelenítését és törlését, valamint
- a 2 676 203 sz. HOTEL SAGRADA FAMILIA közösségi védjegy bitorlásának a megállapítását e jelzés használata alapján.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. A bíróság elutasította a felperes keresetét.

Az érvénytelenítési kérelem első állítólagos okával – rosszhiszeműség a védjegybejelentés időpontjában – kapcsolatban a bíróság elutasította a felperes valamennyi érvét. A bíróság döntőnek tekintette azt a tényt, hogy a HOTEL CATALONIA SAGRADA FAMILIA védjegy lajstromozása iránti keresetet 2012. november 13-án, vagyis azt követően nyújtották be, hogy a Barcelonai Fellebbezési Bíróság 2011. december 22-i döntésében kinyilvánította a HOTEL BARCELONA CATEDRAL védjegy összeférhetőségét az alperes HOTEL CATALONIA CATEDRAL védjegyével. A bíróság szerint ez a tény magyarázhatja, hogy a HCG miért döntött a HOTEL CATALONIA SAGRADA FAMILIA védjegy lajstromozása iránti kérelem benyújtása mellett annak ellenére, hogy létezett a HOTEL SAGRADA FAMILIA védjegy.

Az Alicantei Kereskedelmi Bíróság döntése azt is hangsúlyozta, hogy a két védjegy közötti hasonlóság csupán részleges, és a különbségek elég lényegesek, ami az esetjogi háttérrel együtt arra utalt, hogy a jelzések összeegyeztethetők voltak, vagyis a bejelentés nem volt rosszhiszemű.

Emellett, minthogy a Sagrada Familia templom Barcelona egész városát azonosítja, idevágó tény volt a városra való utalást választani anélkül, hogy a szálloda szükségszerűen a Sagrada Familia területén lenne, bár a szálloda a templomhoz viszonylag közel (1200 m-en belül) fekszik, és így ennek a kereskedelmi stratégiának a választása nem utal élősködő szándékra.

A megjelölések közötti összetévesztés vagy társítás valószínűségének állított fennforgásával kapcsolatban az Alicantei Kereskedelmi Bíróság a következőket állapította meg.

- A HOTEL SAGRADA FAMILIA megjelölésnek csekély a megkülönböztetőképessége, mert a „hotel” szó a szolgáltatások típusát azonosítja, és a „Sagrada Familia” Barcelona leghíresebb és legnépszerűbb látnivalójához kapcsolódik.
- A HOTEL CATALONIA SAGRADA FAMILIA védjegy a „Catalonia” szállodalánc nevét kiemelkedően foglalja magában, ami eléggé eredetivé és megkülönböztetővé teszi. A „Catalonia” név fontossága a teljes névben abban rejlik, hogy a „Sagrada” és a „Familia” szó előtt található; egyébként szokásos gyakorlat a szállodalánc nevét a védjegy elején megadni.

Ezek a körülmények azt jelentik, hogy nem áll fenn a HOTEL CATALONIA SAGRADA FAMILIA összetett névnek a korábbi védjeggyel való összetévesztési vagy társítási valószínűsége. Ezért a bíróság elutasította a védjegy érvénytelenítésére és a védjegybitorlás megállapítására vonatkozó kereseteket.

C) A vizsgált ügyben a német *Hansgrohe AG.* (Hansgrohe) és annak spanyol vállalata mintabitorlási pert folytatott a spanyol *Griferia Tres, S.A.* (Griferia) ellen. A vita tárgyát egy nemzetközileg lajstromozott csapminta képezte.

A pereskedést a Hansgrohe a Barcelonai Kereskedelmi Bíróságnál kezdte meg, amely bitorlás fennforgását állapította meg, és kártérítést ítélt meg a Hansgrohe javára. A bíróság azonban nem ismerte el a Hansgrohe leányvállalatának a perlési jogosultságát, mert az nem kapott a mintára vonatkozó használati engedélyt a német anyavállalattól.

A döntés ellen a Griferia a Barcelonai Fellebbezési Bíróságnál nyújtott be fellebbezést. A Hansgrohe azért támadta meg a döntést, mert a kereskedelmi bíróság kétségbe vonta leányvállalatának a perlési és így a kártérítésre vonatkozó jogát.

Az elsőfokú döntéssel ellentétben a fellebbezési bíróság helyt adott a Griferia fellebbezésének, és hatályon kívül helyezte az alsófokú bíróság döntését, nyilvánítva, hogy nem forgott fenn bitorlás, mert az alperes által gyártott csapok a lajstromozott mintától eltérő általános benyomást keltettek. Ezért a Griferiát mentesítette a kártérítés-fizetési kötelezettség alól. Emellett elutasította a Hansgrohe által a leányvállalata perlési jogának elutasítása miatt benyújtott fellebbezést, vagyis megerősítette a kereskedelmi bíróság döntését.

A felperesek a legfelsőbb bírósághoz nyújtottak be fellebbezést azzal érvelve, hogy a leányvállalatnak kellő jogalapja volt a társként való perlésre annak folytán, hogy a német cég spanyolországi elosztóvállalata volt. A felperesek arra is hivatkoztak, hogy a csapok területén a tervező szabadságfokát nem a piaci irányzatok, hanem a műszaki funkció korlátozza, ellentétben azzal, amit a kereskedelmi bíróság megállapított.

A legfelsőbb bíróság 2014. június 25-én hozott döntést, megerősítve a spanyol leányvállalat perlési jogának hiányát azon az alapon, hogy valójában nem kapott használati engedélyt. Döntése szerint egy leányvállalat csupán az anyavállalathoz fűződő viszonya alapján nem rendelkezik használati engedéllyel még akkor sem, ha a leányvállalatot 100%-ban birtokolja

az anyavállalat. Ezért a leányvállalatot nem lehet a lajstromozott minta közvetett birtokosának vagy társbirtokosának tekinteni.

A Hansgrohe azzal érvelt, hogy a 2004/48/EC sz., a szellemi tulajdon-jogok érvényesítésére vonatkozó irányelv 13. cikke engedélyezi a jogsérelmet szenvedett felek számára kártérítés igénylését, azonban a legfelsőbb bíróság megállapította, hogy ez a rendelkezés kizárólag a jogtulajdonosra (vagyis a mintatulajdonosra) vonatkozik, és ebből a jogból ki van zárva minden más jogsérelmet szenvedett fél, összhangban a spanyol mintatörvény 53. és 55. cikkével. Bár a spanyol mintatörvény 61.2 cikke engedélyezi a licenciavevők számára, hogy részt vehessenek bitorlási eljárásokban, és így kártérítést igényelhessenek, a Hansgrohe elmulasztotta bizonyítani, hogy licenciadó volt, és ezért fellebbezését a legfelsőbb bíróság elutasította.

A termékek, így csapok mintáit készítőik szabadságfokával kapcsolatban a legfelsőbb bíróság egyetértett a felperessel, miszerint azt nem a piaci irányzatok, hanem csupán a műszaki funkció korlátozza. Azt is megjegyezte, hogy egy általános mintairányzat nem korlátozhatja a mintaszabadságot, mert éppen a mintakészítőnek ez a szabadsága teszi lehetővé, hogy új alakokat és irányzatokat fedezzen fel, vagy akár innovációs tevékenységet fejtsen ki meglévő irányzatokkal összefüggésben.

A legfelsőbb bíróság elismerte, hogy a piaci irányzatok hozzájárulhatnak a minták egyéni jellegéhez (ezért meghatározhatják az engedélyezett oltalom körét), és meghatározhatják a versenytársaktól való különbözőzés szükséges fokát ahhoz, hogy eltérő általános benyomást hozzanak létre.

Ha a lajstromozott minta innovatív volt a bejelentés napján, vagyis eltért a meglévő irányzatoktól, és új irányt hozott létre, azonos általános benyomást keltő hasonló mintájú piaci termékeket forgalmazó harmadik felek nem jogosultak azzal érvelni, hogy mintaszabadságukat korlátozta ennek az új irányzatnak a követési szükségessége.

Végül a legfelsőbb bíróság a megtámadott termék és a minta összehasonlításával kapcsolatban Hansgrohe által benyújtott fellebbezést is elutasította, megállapítva, hogy azok között jelentős különbség volt, függetlenül a tervező szabadságfokától.

Szabványt megalapozó fontos szabadalmak

Amikor egy technológia szabvánnyá válik, e technológia tulajdonosa befolyásos helyzetbe kerül, amelyben biztosítva vannak számára licencvevők. Így helyes, ha az ilyen tulajdonosoknak nem engedik meg, hogy visszaéljenek a helyzetükkel. Másrészt a tulajdonost kötelezni lehet, hogy olyan használati engedélyeket adjon, amelyek nem tükrözik erőfeszítéseit és a technológiába való beruházását, jöllehet azok jutalmát érdemelnek.

A különböző iparágak műszaki szempontjainak harmonizálása érdekében tett erőfeszítések közben a szabványkészítő szervezetek meghatározhatják, hogy egy szabványnak való megfelelés bizonyos technológia használatát kívánja. Ha ezt a technológiát egy szabada-

lomban vagy egy szabadalmi bejelentésben igénylik, és a szabványnak nem lehet megfelelni e technológia használata nélkül, akkor ez a szabadalom egy *szabványt megalapozó fontos szabadalom* (standard essential patent, SEP) lesz.

Annak érdekében, hogy a világban bárhol a vásárlók biztosítva legyenek nem biztonságos termékek ellen, és egy bizonyos minőséget várhassanak el az általuk vásárolt termékektől és szolgáltatásoktól, továbbá egyéb észszerű okok (így minél nagyobb működési hatékonyság biztosítása) miatt a szabványosítás fontos része a műszaki fejlődés terjesztésének. Ezért alább rövid pillantást vetünk néhány szervezetre, amelyeknek sajátos célja, hogy áttekintsék az ipari gyakorlatot, és szabványokat készítsenek. E szabványkészítő szervezetek (standard setting organisations, SSOs) két példáját ismertetjük.

– Az Európai Távközlési Szabványügyi Intézet (European Telecommunications Standards Institute, ETSI) nonprofit, világszerte 64 országban és 5 világrészen 800-nál több taggal bíró szervezet. Tagjai között találhatóak a világ vezető vállalatai és innovációs kutatási és fejlesztési szervezetei. Az ETSI-t mint hivatalos európai szabványügyi szervezetet (European Standardisation Organisation, ESO) ismerik el. ESO-ként működve az ETSI az európai törvényhozásnak megfelelő szabványokat készít. Annak érdekében, hogy megkönnyítse a gyártók és az áruk/szolgáltatások nyújtóinak életét, egy sajátos szabványnak megfelelően lehetővé teszi, hogy hasznot húzzanak a „megfelelés feltételezéséből” és abból a jogból, hogy használhatják az európai védjegyet (ahol ez alkalmazható).

– A Brit Szabványügyi Intézet (British Standards Institute, BSI) az Egyesült Királyság országos szabványügyi szerve. Királyi alapokmány (Royal Charter) hozta létre, alapegyezménye (memorandum of understanding) van az angol kormánnyal. Számos nemzetközi és európai szabványügyi szervezet egyesült királyságbeli tagjaként működik.

Ha az ETSI-t példaként vesszük, az megengedi a tagjainak, hogy szellemi tulajdon-védelmi anyagot is felhasználjanak a szabványok kifejlesztésekor, és azután olyan kötelezettséget vállaljanak, hogy visszavonhatatlan használati engedélyeket (licenciákat) fognak adni tisztességes, észszerű és nem diszkriminatív (fair, reasonable and non-discriminatory, FRAND) feltételek mellett.

A FRAND-kötelezettség arra szolgál, hogy elkerüljék a SEP-tulajdonosok által észszerűtlen ellenszolgáltatás (például túlzó licencdíjak) követelését a szabványok használóitól.

Szerződés hiánya esetén az Európai Unió működéséről szóló szerződés (Treaty on the Functioning of the EU) 102. cikke tiltja, hogy az uralkodó helyzetben levő vállalatok visszaéljenek ezzel a helyzettel, ha elegendő piaci erejük lenne ahhoz, hogy eltorzítsák a versenyt. Ha azonban egy SEP-tulajdonos nem ajánl olyan feltételeket, amelyekkel kapcsolatban a bíróság azt állapítja meg, hogy azok kielégítik a FRAND-követelményeket, a szabadalomtulajdonos visszaél uralkodó helyzetével.

Az SEP-ügyekben a legtöbb nehézséget az FRAND-royalty mértékének a meghatározása jelenti.

Szaúd-Arábia

A *Gurok Turizm Ve Madencilik Anonim Sirketi* (Gurok) két mintát lajstromoztatott 2012. februárban az alábbi alakú üvegárukra Szaúd-Arábiában:

A Guroknak tudomására jutott, hogy a helyi *Mahmood Saeed Glass Industry Company* (Mahmood) Szaúd-Arábiában hasonló mintájú termékeket forgalmaz. A bitorlási keresetet Abdulaziz király város Tudományos és Technológiai Központjában nyújtotta be. Keresetét arra alapozta, hogy a bitorló mintájú termékek több szempontból hasonlítottak, csekély különbségekkel, az ő lajstromozott mintáihoz.

A központ által lefolytatott vizsgálat után a Gurok számára kedvező döntés született, mert az elrendelte, hogy a Mahmood hozzon megfelelő rendszabályokat annak érdekében, hogy ne használjon, utánozzon vagy árusítson a Gurok mintáihoz hasonló üvegárut.

A Szellemi Tulajdon Világszervezete

Az Amerikai Egyesült Államok visszatartja a Szellemi Tulajdon Világszervezete (WIPO) hivatalának általa évenként átutalt összeg 15%-át, 370 000 USD-t, mert egy állítólagos igazgatási hiba miatt késlekedik a WIPO-ban lefolytatandó vizsgálat.

Az ügy hátterében egy *James Pooley* nevű korábbi WIPO-alkalmazott által 2014 áprilisában a szervezet vezérigazgatója, az ausztrál *Francis Gurry* ellen tett feljelentés áll. Pooley szerint Gurry a dolgozók munkahelyén egy sor betörést rendelt el abból a célból, hogy DNS-mintákat szerezzen, mert a vád szerint gyanakodott, hogy egyes alkalmazottak állnak azon névtelen levelek mögött, amelyek zavaros pénzügyi eljárásokra utaltak.

2014 októberében a WIPO külső szakértőkkel végeztetett vizsgálatokat a Gurry elleni gyanúsításokkal kapcsolatban. A külső vizsgáló szerv, amely a hollandiai *Labyrinth Risk Consulting* volt, azt állapította meg, hogy részletesebb vizsgálatra van szükség. 2015 áprilisában az Egyesült Nemzetek felügyeleti szerve, a Belső Felügyeleti Szolgálatok Hivatala bejelentette, hogy ő fogja a vizsgálatot végezni.

A *Fox News* szerint a vizsgálat megkezdésének elhúzódása az oka az amerikai állami juttatás egy része visszatartásának. Gurry azt közölte a *Fox News* riporterével, hogy a gyanúsítások alaptalanok, és hogy minden egyes állítás ismétlése egy korábbi megalapozatlan állításnak.

Szerbia

Szerbiában 2015. május 30-án módosított ipariminta-oltalmi törvény lépett hatályba, amely változtatott az ipari minták újdonságára vonatkozó rendelkezésen, amennyiben megállapítja, hogy az újdonság követelménye szerint egy ipari mintára nézve nem lehet ismert azonos korábbi ipariminta-bejelentés, és további követelmény az is, hogy az ilyen korábbi bejelentés nem válhatott a köz számára hozzáférhetővé.

A módosított törvény szerint az ipari minta oltalmi körét nem csupán az ipari minta ábra szerinti leírása határozza meg, hanem az oltalmi kör kiterjed minden olyan mintára is, amely a tájékozott felhasználóra nem fejt ki eltérő általános benyomást.

Szingapúr

A Szellemi Tulajdon Világszervezetének 54. ülésén a PCT-unió közgyűlése 2014. szeptember 25-én a Szingapúri Szellemitulajdon-védelmi Hivatalt hivatalosan kijelölte a Szabadalmi Együttműködési Szerződés (PCT) keretén belül nemzetközi kutatási hatósággá (International Searching Authority, ISA) és nemzetközi elővizsgáló hatósággá (International Preliminary Examining Authority, IPEA).

Tajvan

A) A Tajvani Szellemitulajdon-védelmi Hivatal 2015. április 1-je óta a szabadalmi bejelentés benyújtási napjától számított három éven belül elfogad az érdemi vizsgálat elhalasztására irányuló kérelmeket.

B) Miután a hivatal engedélyezett egy szabadalmat, bárki kérheti annak megsemmisítését újdonsághiány vagy feltalálói tevékenység hiánya miatt, egyidejűleg benyújtva a hivatkozott újdonságrontó nyomtatvány(ok) másolatát. Egyes országokban azok az anterioritások, amelyeket a megsemmisítési eljárásban be lehet nyújtani az újbóli vizsgálathoz, nem lapolhatnak át azokkal, amelyeket az elővizsgálati eljárás során vizsgáltak. Tajvanon azonban nincs ilyen rendelkezés.

Ha a megsemmisítési eljárásban a kérelmező által benyújtott valamelyik anterioritást az elővizsgáló már alaposan vizsgálta és összehasonlította a szabadalmazott találmánnyal, a hivatal eltérhet eredeti következtetésétől, és megállapíthatja, hogy a szabadalom egyes igénypontjai nem mutatnak feltalálói tevékenységet ezzel a korábbi anterioritással szemben.

A vizsgált megsemmisítési ügy szabadalma egy kéziszerszámra vonatkozott. A bejelentési szakaszban a hivatal által kibocsátott elővizsgálati végzés megállapította, hogy az A anterioritás alapján egy szakember számára valamennyi igénypont kézenfekvő. A bejelentő válaszként módosított igénypontokat nyújtott be, és rámutatott a találmány és az A anterioritás közötti különbségekre. A hivatal a módosított igénypontok vizsgálata után engedélyezte a szabadalmat.

Ezután egy harmadik fél az A anterioritás alapján megsemmisítési keresetet nyújtott be egyes igénypontok ellen. A hivatal egyetértett a megsemmisítést kérő érveivel, és arra a következtetésre jutott, hogy az A anterioritás lényegileg kinyilvánította az igénypontokban szereplő elemeket és szerkezetet, ami elegendő volt annak bizonyításához, hogy az igénypontok nélkülöztek az újdonságot. A hivatal azt is megállapította, hogy az A anterioritás és a szabadalom leírásában ismertetett technika állásának a kombinálása bizonyította, hogy a találmány nélkülözte a feltalálói tevékenységet is. Ezért a szabadalmat megsemmisítették.

Ezt követően a szabadalmas fellebbezést nyújtott be a Szellemitulajdon-védelmi Bíróságnál, azzal érvelve, hogy a Szellemitulajdon-védelmi Hivatal megsértette a jóhiszeműség elvét az adminisztratív viselkedésben, és megsemmisítési döntésében nem adott indokolást azzal kapcsolatban, hogy magyarázat nélkül változtatta meg az elővizsgálati szakaszban hozott döntését.

A bíróság megerősítette a hivatal megsemmisítési döntését, mert megállapította, hogy az A anterioritás lényegileg kinyilvánította az igénypontok valamennyi műszaki jellemzőjét, és hogy az igénypontok csekély módosításai egy szakember számára kézenfekvők voltak a szabadalom leírásának a technika állását ismertető részében leírtak alapján. A szabadalmas e döntés ellen fellebbezést nyújtott be a Legfelsőbb Adminisztratív Bíróságnál, amely azonban megerősítette az alsófokú bíróság döntését.

Törökország

A török *Konya Seker San Ve Tic AŞ* (Konya) a Török Szabadalmi Intézetnél kérelmet nyújtott be a SWEETMAX védjegy lajstromozása iránt. A bejelentés ellen felszólalt az *Unilever NV* (Unilever) arra hivatkozva, hogy a lajstromoztatni kívánt védjegy hasonló az ő korábban lajstromozott és jól ismert MAX védjegyéhez, és azzal összetéveszthető. Az intézet a bejelentést elutasította. Ez ellen a Konya fellebbezést nyújtott be az Ankarai Szellemi és Ipari Jogok Második Bíróságánál. Ez a bíróság azonban elutasította a Konya fellebbezését, mert megállapította, hogy a lajstromoztatni kívánt SWEETMAX védjegy megtévesztően hasonlít az Unilever 29. és 30. áruosztályban lajstromozott MAX védjegyéhez.

A SWEETMAX védjegy nyelvi elemzése során a bíróság rámutatott, hogy a „sweet” megjelölés (amely törökül étkezés utáni édességet jelent) a 30. áruosztály áruival kapcsolatban nem rendelkezik megkülönböztetőképeséggel. A bíróság elismerte, hogy a MAX védjegy Törökországban jól ismert nemcsak a 30. áruosztály áruival, hanem egyéb árukkal és szol-

gáltatásokkal kapcsolatban is. Figyelembe véve, hogy a védjegyek közötti hasonlóság az alperes és a felperes közötti kereskedelmi kapcsolatra utal, a bíróság leszögezte, hogy a Konya tisztességtelen előnyre tehetne szert az Unilever védjegyének a hírnevéből. A bíróság hozzátette, hogy a Konya korábban lajstromozott TORKU SWEETMAX védjegye nem szolgáltatott szerzett jogot a SWEETMAX megnevezésre; ezért a Konyának nincs korábbi és kizárólagos joga a lajstromoztatni kívánt védjegy vonatkozásában.

A bíróság egyértelműen megállapította, hogy a Konya védjegye megtévesztően hasonlít vizuális, fonetikai és jelentéstani jellemzőiben az Unilever védjegyéhez, ami a társítás lehetséges veszélyét hozta létre. Emellett a Konya, amely ugyanazon a területen tevékenykedett, mint az Unilever, rosszhiszeműen járt el, mert kockáztatta, hogy hátrányosan befolyásolja az Unilever jól ismert védjegyének a hírnevét.

A fentiek miatt a bíróság helybenhagyta a Török Szabadalmi Intézet lajstromozási kérelmet elutasító döntését, és a Konyát a költségek megfizetésére kötelezte.